

Monitoring OPDC Utrecht

Zesde meting

Regiomonitor Utrecht Voortijdig schoolverlaten

M. Roelofs
T. Hilkens
R. Kennis
T. Eimers

KBA Nijmegen

MONITORING OPDC UTRECHT: ZESDE METING

Monitoring OPDC Utrecht: zesde meting

M. Roelofs
T. Hilkens
R. Kennis
T. Eimers

13 Juli 2016

KBA Nijmegen

KBA Nijmegen
Professor Molkenboerstraat 9
6524 RN Nijmegen
Tel. 024- 382 32 40 / info@kbanijmegen.nl

M. Roelofs
T. Hilkens
R. Kennis
T. Eimers

Monitoring OPDC Utrecht: zesde meting

ISBN 978-90-77202-92-0
NUR 840

2016 KBA Nijmegen

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een retrieval systeem worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt te Nijmegen.

No part of this book/publication may be reproduced in any form, by print, photo print, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Inhoud

Managementsamenvatting 1

1 Inleiding 5

2 OPDC Utrecht als passende plek 7
2.1 Passende plek gezien problematiek 7
2.1.1 Mate en ernst problematiek nieuwe instroom OPDC Utrecht 8
2.2 Passende, succesvolle ondersteuning? 11
2.3 Samenvattende conclusies 20

3 Doorgaande schoolloopbaan 23
3.1 Herkomst instromers OPDC Utrecht 23
3.2 Vervolg schoolloopbaan 26
3.2.1 Start It 27
3.2.2 Make It 30
3.2.3 Link It 33
3.2.4 Do It 35
3.2.5 I-klas 41
3.3 Samenvattende conclusies 43

Bijlage 1 – Methodiek van de probleemprofielen 45
Bijlage 2 – Realisatie van doelen per probleemgebied 49
Bijlage 3 – Realisatie van doelen per leerling 53
Bijlage 4 – Gemiddelde verblijfsduur 57
Bijlage 5 – Behaalde vo- en mbo-diploma’s tot en met oktober 2015 59

Managementsamenvatting

Zesde meting OPDC Utrecht
De zesde meting in de monitoring van OPDC Utrecht is eind 2015 / begin 2016 uitgevoerd. Net als in de voorgaande meting zijn de hoofddoelen van Passend Onderwijs – het bieden van een passende plek, ondersteuning op maat en een doorgaande schoolloopbaan voor iedere leerling – als kader gebruikt:

- In hoeverre is OPDC Utrecht een passende plek voor de leerlingen die zij binnen heeft, gezien de problematiek waarmee deze leerlingen te maken hebben?
- In hoeverre slaagt OPDC Utrecht er in passende ondersteuning te bieden en problemen van leerlingen aan te pakken?
- In hoeverre draagt OPDC Utrecht bij aan een doorgaande schoolloopbaan van leerlingen?

Net als in de vijfde meting is aandacht besteed aan de positie van OPDC Utrecht binnen Passend Onderwijs en de mate waarin OPDC Utrecht bijdraagt aan de genoemde hoofddoelen.

OPDC vaak de passende plek gezien problematiek
Vrijwel alle nieuw instroomde leerlingen op OPDC Utrecht hebben te maken met zware, gestapelde problematiek en zijn als overbelast te typeren. Dat betekent dat OPDC Utrecht, gezien de problematiek van de leerlingen, een passend plek is. OPDC Utrecht, bedoeld voor overbelaste leerlingen, heeft de juiste groep leerlingen in huis. Dit is al jaren het geval.

OPDC niet altijd passende plek voor leerlingen I-klas
Verreweg de meeste leerlingen op OPDC Utrecht hebben te maken met (zeer) zware en gestapelde problemen op het gebied van gedrag en vaak ook in de persoonlijke situatie en in de leer- en studiehouding. De combinaties van problemen waarmee de leerlingen van OPDC Utrecht te maken hebben, variëren per programma. De grootste verschillen zijn zichtbaar tussen leerlingen van de I-klassen en leerlingen van de overige programma's. De gedragsproblemen van de leerlingen uit de I-klassen zijn van andere aard dan de gedragsproblemen van de overige leerlingen. Het gaat vaker dan bij andere leerlingen om internaliserende gedragsproblematiek, problemen op het gebied van sociale contacten/vaardigheden, communicatieproblemen, stress en psychische stoornissen. Sommige leerlingen hebben te maken met zwaar psychiatrische problematiek. Deze leerlingen komen veelal niet toe aan onderwijs en behalen zodoende niet de gestelde doelen. Voor deze leerlingen tendeert OPDC Utrecht naar dagbesteding/-opvang. Daarvoor is het OPDC niet bedoeld. Het OPDC is niet gericht op dagbesteding, maar streeft nadrukkelijk een onderwijsdoel na.

In de vorige meting kwam aan de orde dat voor een deel van de ingestroomde leerlingen plaatsing op OPDC Utrecht nodig is om (goed) zicht te krijgen op de problematiek van de leerlingen en om te kunnen vaststellen of een eventuele doorschakeling naar een andere plek passender is. Met name bij leerlingen van de I-klassen heeft het OPDC nadrukkelijk een rol bij het vaststellen van het probleemprofiel, zeker in de schooljaren 2013-2014 en 2014-2015 toen de I-klassen een 'pilotstatus' hadden en het nog zoeken was naar de juiste doelgroep. Het verdient wel aanbeveling om zo snel mogelijk zicht te krijgen op de problematiek om te voorkomen dat leerlingen, met een voor het OPDC te zware psychiatrische problematiek, te lang op het OPDC blijven en om een eventueel benodigde doorschakeling naar een andere passende plek tijdig te realiseren.

Stabiliteit in realiseren doelen
OPDC Utrecht slaagt er in om het merendeel van de leerlingen passende ondersteuning te bieden, ondersteuning die zorgt voor het oplossen van problemen of voor het leren omgaan met problemen. In vergelijking met het vorige schooljaar treden er in 2014-2015 geen grote veranderingen op wat betreft het succes van OPDC Utrecht in het realiseren van doelen. Er zijn wel wat verschuivingen zichtbaar tussen de programma's van OPDC Utrecht en tussen de door het OPDC gehanteerde probleemgebieden, maar overall gezien is het beeld niet wezenlijk veranderd. Bij een overgrote meerderheid van de leerlingen worden de gestelde doelen volledig of deels behaald, wat betekent dat zij een positieve ontwikkeling doormaken op één of meerdere aspecten. Bij 14 procent van de leerlingen worden alle doelen volledig bereikt, bij 27 procent van de leerlingen zijn geen van de doelen volledig bereikt. Van de leerlingen, waarbij geen van de doelen volledig bereikt zijn, is meer dan de helft doorgestroomd naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO).

Verslaglegging over de leerling aandachtspunt
Om te kunnen vaststellen of OPDC Utrecht er in slaagt passende ondersteuning te bieden en de problemen van de leerlingen aan te pakken, is een goede verslaglegging van wezenlijk belang. Hoewel daar in de afgelopen jaren verbeterslagen in zijn gemaakt, waren in deze meting een groot aantal dossiers niet bruikbaar. Het gaat om dossiers die niet of zeer beperkt gevuld zijn. Ook bij verschillende wél bruikbare dossiers was de kwaliteit niet optimaal. Dit heeft veelal te maken met het niet overeenkomen van de beschreven doelen in het startdocument met de doelen in het eindverslag.

Eerdere schakeling vanuit VSO naar OPDC nog niet zichtbaar
De afgelopen jaren is zichtbaar geworden dat OPDC Utrecht steeds meer als brug is gaan opereren tussen speciaal onderwijs en regulier onderwijs. Dat blijkt uit de gestage toename van het aantal leerlingen dat vanuit het VSO instroomt in OPDC Utrecht. Vanuit het VSO werd de verwachting uitgesproken dat de schakeling naar OPDC Utrecht de komende jaren vroeger zal plaatsvinden, zodanig dat leerling niet pas in de bovenbouw op OPDC Utrecht komen, maar al in de onderbouw. OPDC Utrecht deelt deze

verwachting niet en uit de meting blijkt dat hier vooralsnog ook geen sprake van is; de schakeling vanuit het VSO naar OPDC Utrecht vindt nog vooral in leerjaar 3 en leerjaar 4 plaats.

Plaatsing vanuit het VSO naar OPDC succesvol?
De toekomst zal moeten uitwijzen in hoeverre plaatsing vanuit het VSO naar het OPDC succesvol is. Van het totaal aantal uitgestroomde leerlingen in 2014-2015, dat zich in voorgaand schooljaar op het VSO bevond, heeft ruim een derde een (vmbo-bl/kl-)diploma behaald, nog eens bijna een derde is teruggeschakeld naar het VSO. De overige leerlingen zijn begeleid richting dagbesteding, werk of regulier voortgezet onderwijs.
Vanuit het VSO zijn deze leerlingen op het OPDC geplaatst met de verwachting dat zij in staat zouden zijn het diplomatraject af te ronden op het OPDC. Die verwachting blijkt slechts voor een derde van de uitgestroomde leerlingen in 2014-2015 te kloppen. De overige leerlingen bleken niet in staat het beoogde niveau en het diploma te behalen. De haalbaarheid van schakeling naar het OPDC zou dan ook een belangrijk aandachtspunt moeten zijn.

Totale uitstroom vanuit OPDC naar VSO verder toegenomen
De totale uitstroom richting VSO, voor alle uitgestroomde leerlingen van OPDC Utrecht, is in 2014-2015 toegenomen. Het percentage leerlingen dat uitstroomt richting VSO bedroeg in voorgaande metingen 12-20 procent en dat loopt in 2014-2015 op tot 28 procent. Vanuit het VSO werd de verwachting uitgesproken dat de uitstroom vanuit het OPDC naar het VSO de komende jaren kleiner zal worden, omdat het primair onderwijs beter zou worden in het signaleren en daardoor meer leerlingen direct vanuit het basisonderwijs naar het VSO zou schakelen (zonder OPDC als tussenschakel). Vanuit het OPDC wordt echter aangegeven dat het contact met het primair onderwijs over de directe doorstroom naar het VSO niet tot resultaat heeft geleid. Op basis daarvan deelt het OPDC de verwachting van het VSO niet. In deze meting wordt een kleinere uitstroom vanuit OPDC Utrecht naar het VSO ook nog niet zichtbaar. Wel blijkt dat het aandeel leerlingen dat vanuit Start It uitstroomt richting VSO niet is toegenomen ten opzichte van 2013-2014. Volgende metingen zullen moeten uitwijzen of de uitstroom (vanuit Start It) richting VSO gaat stabiliseren of mogelijk zelfs zal afnemen.

Goed diplomaresultaat leerlingen I-klas
Sinds 2013-2014 is OPDC Utrecht gestart met Integratieklassen (I-klassen) voor leerlingen met zware internaliserende problematiek. Het OPDC spant zich in om deze leerlingen zo goed mogelijke resultaten te laten behalen. Deze meting wijst uit dat de leerlingen uit de I-klassen die op het OPDC examen hebben gedaan bijna allemaal hun diploma hebben behaald en zijn doorgestroomd naar het mbo. Voor een aanzienlijk aantal overige uitstromers (die geen examen hebben gedaan) is een andere passende plek gevonden. Zij zijn merendeels geschakeld naar het VSO. Deze uitkomsten beves-

tigen dat het OPDC in 2014-2015, toen de I-klassen een ‘pilotstatus’ hadden nog zoekende was naar de juiste doelgroep. Tegelijkertijd wijzen de uitkomsten erop dat OPDC Utrecht bij leerlingen van de I-klassen nadrukkelijk een rol heeft bij het vaststellen van het probleemprofiel. Na het in beeld brengen van de problematiek is vastgesteld dat voor het merendeel van de leerlingen schakeling naar het VSO een meer passende plek was.

1 Inleiding

Regiomonitor VSV Utrecht
Leerlingen van OPDC Utrecht worden gevolgd in de Regiomonitor VSV Utrecht. In deze monitor wordt de schoolloopbaan van de jongeren gevolgd en kan de effectiviteit van OPDC Utrecht worden bepaald. Het monitoren van de jongeren is gestart met de oprichting van OPDC Utrecht in 2009. Inmiddels zijn er zes metingen uitgevoerd. De zesde meting is eind 2015 / begin 2016 uitgevoerd. Met ingang van de voorgaande meting (vijfde meting) zijn de hoofddoelen van Passend Onderwijs – het bieden van een *passende plek* en een *doorgaande schoolloopbaan* voor iedere leerling – als kader voor de rapportage gebruikt. Ook in deze rapportage, waarin verslag wordt gedaan van de zesde meting, worden de uitkomsten gerelateerd aan Passend Onderwijs.

Samenwerkingsverband Sterk VO, waar OPDC Utrecht onderdeel van uitmaakt, is al in 2012 (als pionier) aan de slag gegaan met Passend Onderwijs. In de visie van het Samenwerkingsverband staat het 'schoolloopbaandenken' centraal. Iedere jongere moet zijn schoolloopbaan zo goed mogelijk kunnen doorlopen en daarbij passende ondersteuning krijgen waar dat nodig is. Sterk VO streeft naar een passende plek en een doorgaande schoolloopbaan voor iedere leerling. Een goed werkende ondersteuningsstructuur is een belangrijke voorwaarde om deze doelen te bereiken.
Een leerling die voor kortere of langere tijd niet terecht kan binnen het reguliere onderwijs en voor wie nog niet duidelijk is of het speciaal onderwijs de best passende plek is, kan voor maximaal twee jaar onderwijs op OPDC Utrecht (tussenvoorziening) volgen. OPDC Utrecht biedt regulier onderwijs met steun in de vorm van arrangementen op maat.

Instroom in het OPDC in 2014-2015
In 2014-2015 zaten 221 leerlingen op OPDC Utrecht. Van deze 221 leerlingen zijn 135 leerlingen in 2014-2015 nieuw ingestroomd. Hoewel het totaal aantal nieuw ingestroomde leerlingen in voorgaand schooljaar was afgenomen, is er in 2014-2015 sprake van een stijging. Hiermee komt het aantal nieuw ingestroomde leerlingen weer op een vergelijkbaar niveau met dat van het schooljaar 2012-2013. Het volgende overzicht toont het aantal nieuw ingestroomde leerlingen per programma en zet dit af tegen voorgaande schooljaren.

Tabel 1.1 – Aantal en percentage nieuw ingestroomde leerlingen per jaar en per programma OPDC Utrecht

	Cohort 2009-2010		Cohort 2010-2011		Cohort 2011-2012		Cohort 2012-2013		Cohort 2013-2014		Cohort 2014-2015	
Programma	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Start It	92	42	75	61	55	44	55	41	41	36	42	31
Make It	-	-	-	-	45	36	43	32	33	29	53	40
- *Leerjaar 2*					*18*	*15*	*24*	*18*	*19*	*17*	*25*	*19*
- *Leerjaar 3*					*27*	*22*	*19*	*14*	*14*	*12*	*28*	*21*
Link It	33	15	21	17	4	3	5	4	6	5	4	3
Do It	95	43	27	22	20	16	30	23	22	19	12	8
I-klas	-	-	-	-	-	-	-	-	13	11	24	18
- *Leerjaar 1*									*2*	*2*	*5*	*4*
- *Leerjaar 2*									*4*	*3*	*2*	*1*
- *Leerjaar 3*									*7*	*6*	*11*	*8*
- *Leerjaar 4*											*6*	*4*
Totaal nieuwe instroom	220	100	123	100	124	100	133	100	115	100	135	100

De stijging van het totaal aantal nieuw ingestroomde leerlingen is vooral toe te schrijven aan de stijging van het aantal nieuwe instromers in Make It (met name leerjaar 3) en de I-klas (met name leerjaar 4). Opvallend is de verdere daling van de nieuwe instromers in Do It. Do It omvat sinds augustus 2014 leerwerktrajecten (vmbo-bl) en vervult de rol van entreeopleiding voor overbelaste leerlingen. In de vorige rapportage werd reeds geconstateerd dat een groot deel van de beoogde populatie voor de entreeopleiding niet terecht komt op het OPDC. De verdere afname van de nieuwe instroom in Do It wijst er op dat hierin vooralsnog geen verandering is gekomen. Het OPDC is met enkele mbo-instellingen in de regio in gesprek over mogelijkheden om overbelaste mbo-1 leerlingen te bereiken (inmiddels is er een ‘Entreeloket’ waar de doelgroep zich kan melden, een andere (aanvullende) mogelijkheid is het inzetten van expertise van het OPDC op de mbo-instellingen). Ook binnen het vmbo moet men de rol van Do It als entreeopleiding voor overbelaste leerlingen scherp in beeld krijgen. Overbelaste leerlingen kunnen uiteraard ook direct vanuit het vmbo doorgeschakeld worden naar het OPDC.

Leeswijzer

Hoofddoelen van Passend Onderwijs zijn het bieden van een *passende plek (*met *ondersteuning op maat)* en een *doorgaande schoolloopbaan* voor iedere leerling in het samenwerkingsverband. In deze rapportage wordt bekeken in hoeverre OPDC Utrecht bijdraagt aan het bereiken van deze doelen. In hoofdstuk 2 gaan we in op OPDC Utrecht als ‘passende plek’ binnen het samenwerkingsverband. In hoofdstuk 3 staat de ‘doorgaande schoolloopbaan’ centraal.

2 OPDC Utrecht als passende plek

In dit hoofdstuk staat OPDC Utrecht als *passende plek* centraal. We kijken in hoeverre OPDC Utrecht een passende plek is voor de leerlingen die zij binnen heeft, gezien de problematiek waarmee deze leerlingen te maken hebben. Tevens besteden we aandacht aan de mate waarin OPDC Utrecht er in slaagt passende ondersteuning te bieden en problemen van de leerlingen aan te pakken. Vrijwel alle leerlingen op OPDC Utrecht hebben te maken met een stapeling van problemen. OPDC Utrecht biedt regulier onderwijs met steun in de vorm van arrangementen op maat. OPDC Utrecht streeft ernaar samen met hulpverleners de best passende vorm van ondersteuning te bieden, ondersteuning die ervoor zorgt dat de problematiek van de leerlingen vermindert en/of leerlingen met hun problemen leren omgaan. De mate waarin leerlingen zijn ondersteund bij hun problemen noemen we het *intern rendement*.

2.1 Passende plek gezien problematiek

In deze paragraaf wordt ingegaan op de problematiek van de leerlingen die in 2014-2015 op OPDC Utrecht zijn ingestroomd. Duidelijk wordt dat vrijwel alle leerlingen te maken hebben met zware en gestapelde problematiek. Gezien deze problematiek is OPDC Utrecht een passende plek voor de betreffende leerlingen.

Om de problematiek van de instroom in beeld te brengen, wordt gebruikgemaakt van een methodiek waarmee het mogelijk is om voor elke deelnemer een eenduidig probleemprofiel op te stellen.

Er worden in totaal vijf verschillende probleemprofielen bij jongeren onderscheiden:
- Gedragsproblematiek
- Persoonlijke problematiek
- Problemen in de studiehouding/-vaardigheden
- Problemen met het studieniveau
- Loopbaanproblematiek

In bijlage 1 is een nadere toelichting van de methodiek opgenomen. Hier volstaan we daarom met een korte toelichting.
Kort gezegd is er sprake van hiërarchisch geordende profielen, zodat voor elk persoon maar één profiel van toepassing is. Gedragsproblematiek gaat boven Persoonlijke problematiek dat weer boven Problemen in de studiehouding/studievaardigheden gaat. Onderaan de ladder staat Loopbaanproblematiek. Een leerling met gedragsproblemen

krijgt altijd het profiel Gedragsproblematiek, ongeacht of er ook sprake is van nog andersoortige problemen. Een leerling met persoonlijke problemen komt altijd in het profiel Persoonlijke problematiek, ongeacht andere problemen, tenzij… er sprake is van gedragsproblematiek, want dan was immers het profiel Gedragsproblematiek van toepassing. Zo heeft een leerling met het profiel Problemen studiehouding/-vaardigheden bijvoorbeeld problemen met de studiehouding, mogelijk ook niveauproblemen en loopbaanproblemen, maar géén gedrags- en persoonlijke problemen. Logischerwijs geldt voor het profiel Loopbaanproblematiek, dat leerlingen met dit profiel uitsluitend te maken hebben met loopbaanproblemen en met niets anders.
Het voordeel van de indeling is duidelijk wanneer we kijken naar het profiel Loopbaanproblematiek. Dit profiel heeft in deze methodiek geen andere soorten problemen, waardoor het mogelijk is de hele studiekeuzeproblematiek scherp af te bakenen van de andere problemen.
Een andere consequentie van de gekozen indeling is dat het profiel Gedragsproblematiek mogelijk alle andere soorten onderliggende problemen kan omvatten. In wat mindere mate geldt dat ook voor het profiel Persoonlijke problematiek.
Leerlingen met meervoudige en multiproblematiek binnen het profiel Gedragsproblematiek en leerlingen met meervoudige en multiproblematiek binnen het profiel Persoonlijke problematiek rekenen we tot ‘overbelasten’.

2.1.1 Mate en ernst problematiek nieuwe instroom OPDC Utrecht

Voor het bepalen van de probleemprofielen is het dossier (startdocument) van de nieuw ingestroomde leerlingen bekeken. Van 122 van de 135 nieuw ingestroomde leerlingen was het startdocument beschikbaar in Magister.[1]

Tabel 2.1 geeft de verdeling weer van de vijf probleemprofielen voor de nieuw ingestroomde leerlingen in 2014-2015. Net als in voorgaande jaren komt het profiel Gedragsproblematiek verreweg het meeste voor. Het percentage leerlingen met het profiel Gedragsproblematiek is in 2014-2015, ten opzichte van voorgaand schooljaar, nagenoeg gelijk gebleven en bedraagt 96 procent. Slechts vier leerlingen hebben een ander probleemprofiel dan Gedragsproblematiek. Bij één leerling is geen melding gemaakt van problemen.

1 Bij zes leerlingen is sprake van een crisisplaatsing, bij drie leerlingen is onvoldoende/geen informatie in Magister aanwezig, vier leerlingen zijn voor de tweede keer ingestroomd (geen dossieranalyse).

Tabel 2.1 – Percentage nieuw ingestroomde leerlingen behorend tot probleemprofiel

	2009-2010 %	2010-2011 %	2011-2012 %	2012-2013 %	2013-2014 %	2014-2015 %
Gedragsproblematiek	90	99	94	91	97	96
Persoonlijke problematiek	7	1	3	2	1	3
Problemen studiehouding	-	-	3	6	2	1
Problemen in niveau	2	-	-	1	-	-
Loopbaanproblematiek	-	-	-	-	-	-
Geen melding van problemen	-	-	1	-	-	1
Overbelasten	97	100	96	94	98	98
Totaal aantal nieuw ingestroomde leerlingen (N)*	192 lln*	75 lln*	112 lln*	125 lln*	115 lln	122 lln*

* Leerlingen met dossiergegevens.

Op drie leerlingen na zijn alle in 2014-2015 nieuw ingestroomde leerlingen overbelast. Een vergelijking met voorgaand schooljaar wijst uit dat het percentage overbelasten gelijk gebleven is op circa 98 procent.

Een overgrote meerderheid van de leerlingen (namelijk 114 van de 122) heeft te maken met multiproblematiek binnen het profiel Gedragsproblematiek. Het volgende overzicht laat zien welke combinaties voorkomen. We maken daarbij een onderscheid tussen de verschillende programma's.

Tabel 2.2 – Voorkomen van multiproblematiek binnen probleemprofiel Gedragsproblematiek voor nieuw ingestroomde leerlingen 2014-2015, 2013-2014 en 2012-2013 (%)

	Start It			Make It			Do It		I-klassen		
Naast gedragsproblemen, ook:	14-15	13-14	12-13	14-15	13-14	12-13	13-14	12-13	14-15	13-14	12-13
• persoonlijke problematiek	71	59	78	70	65	71	40	85	67	75	-
• problemen studiehouding/-vaardigheden	92	93	94	98	87	94	100	100	86	100	-
• problemen opleidingsniveau	76	78	88	26	19	15	30	12	33	25	-
• loopbaanproblematiek	-	-	8	-	-	9	40	23	10	8	-
Totaal aantal leerlingen met probleemprofiel multiproblematiek Gedragsproblematiek	38 lln	41 lln	49 lln	46 lln	31 lln	35 lln	20 lln	26 lln	21 lln	12 lln	-

* Percentuele gegevens over de *Link It* leerlingen en de *Do It* leerlingen cohort 2014-2015 zijn niet in de tabel gepresenteerd vanwege het kleine aantal nieuw instroomde leerlingen met dossiergegevens (Do It zes leerlingen, Link It drie leerlingen; multiproblematiek binnen profiel Gedragsproblematiek). De problematiek van deze leerlingen komt hieronder wel aan de orde.

Net als in de voorgaande metingen hebben bijna alle nieuw ingestroomde *Start It* leerlingen naast gedragsproblemen ook te maken met problemen op het gebied van studiehouding en -vaardigheden. Meest voorkomend zijn concentratieproblemen, motivatieproblemen, het ontbreken van structuur en moeite met plannen. Met name concentratieproblemen, maar ook weinig doorzettingsvermogen, spelen vaker een rol bij Start It leerlingen dan bij leerlingen van de andere programma's. Verzuimgedrag, zo bleek ook in de vorige meting, speelt daarentegen aanzienlijk minder vaak een rol.
Circa drie kwart van de Start It leerlingen heeft, naast gedragsproblemen, ook te maken met niveauproblemen. Het gaat hierbij veelal om leerachterstanden in bepaalde vakken (voornamelijk begrijpend lezen). Leerlingen van de andere programma's hebben opvallend minder vaak te maken met niveauproblemen. Het percentage Start It leerlingen dat naast gedragsproblemen ook niveauproblemen heeft, is sinds 2012-2013 afgenomen. Daarentegen hebben meer leerlingen te maken met persoonlijke problematiek. Ten opzichte van de voorgaande meting hebben in 2014-2015 meer Start It leerlingen naast gedragsproblemen te maken met persoonlijke problematiek. Merendeels gaat het hierbij om problemen in de thuis-/gezinssituatie (onder andere pedagogische onmacht bij ouders) en/of gezondheidsklachten (onder andere medicatiegebruik).

Nagenoeg alle leerlingen van *Make It* hebben, behalve gedragsproblemen, problemen met concentratie- en motivatie (studiehouding/-vaardigheden). Het percentage Make It leerlingen dat te maken heeft met problemen met de studiehouding/-vaardigheden is in 2014-2015 toegenomen ten opzichte van 2013-2014. In vergelijking met Start It leerlingen zijn verzuim en moeite met plannen een veel groter probleem bij Make It leerlingen. Een ander verschil met Start It leerlingen is dat leerachterstanden (en in mindere mate onzelfstandigheid) veel minder vaak een rol spelen. Dit bleek ook in vorige metingen.

In 2014-2015 telde *Do It* zes nieuw ingestroomde leerlingen. Vier van hen hebben, naast gedragsproblemen, persoonlijke problemen; van deze vier gaat het bij drie leerlingen om pedagogische onmacht van de ouders. In totaal vijf leerlingen hebben tevens problemen op het vlak van studiehouding en -vaardigheden. Het gaat om verzuimgedrag (alle vijf leerlingen), concentratie- en motivatieproblemen (drie leerlingen) en moeite met plannen (één leerling).

In 2012-2013 en 2013-2014 telde *Link it* respectievelijk vijf en zes nieuw ingestroomde leerlingen; in 2014-2015 gaat het om vier leerlingen. Drie Link It leerlingen vallen binnen het probleemprofiel multi Gedragsproblematiek. Zij hebben behalve multi gedragsproblematiek tevens problemen op het gebied van studiehouding en -vaardigheden (voornamelijk ontbreken van structuur en motivatie en moeite hebben met plannen en het op tijd afkrijgen van werk). Daarnaast hebben twee leerlingen (ook) een energetische beperking.

Met ingang van schooljaar 2013-2014 kent OPDC Utrecht ook de zogeheten *Integratieklassen* (I-klassen; in 2013-2014 en 2014-2015 hadden de I-klassen een 'pilotstatus'), die bedoeld zijn voor kwetsbare leerlingen met zware internaliserende problematiek. Het gaat om leerlingen die zich niet kunnen handhaven in de reguliere klassen van het OPDC. In 2014-2015 telde de I-klassen 24 nieuw ingestroomde leerlingen (vorige meting 13 leerlingen), waarvan 21 leerlingen te maken hebben met multi gedragsproblematiek. Uit de vorige meting bleek dat de gedragsproblemen van de leerlingen uit de I-klassen van andere aard waren dan de gedragsproblemen waarmee de leerlingen van de andere programma's te maken hebben. Dit komt ook nu weer duidelijk naar voren. Leerlingen uit de I-klassen hebben vaker te maken met internaliserende gedragsproblematiek: stil, gesloten, wisselend gedrag, labiel, angstig, bang gedrag, paniek, weinig zelfvertrouwen, laag zelfbeeld. Maar ook het aandeel leerlingen met problemen op het gebied van sociale contacten/vaardigheden, communicatieproblemen en stress is groot ten opzichte van de andere programma's. Tevens hebben zij vaker een psychische stoornis.
Op een paar leerlingen na hebben alle leerlingen uit de I-klassen naast gedragsproblemen ook problemen op het vlak van studiehouding/-vaardigheden. Het gaat voornamelijk om motivatieproblemen, problemen/moeite met plannen, het ontbreken van structuur en verzuimgedrag. Concentratieproblemen lijken minder vaak een rol te spelen.

2.2 Passende, succesvolle ondersteuning?

Nagenoeg alle leerlingen van OPDC Utrecht hebben te maken met complexe en gestapelde problemen. Het is de opdracht van OPDC Utrecht om de leerlingen binnen twee jaar weer terug te schakelen naar het reguliere onderwijs of een andere passende vervolgplek. Om leerlingen terug te kunnen schakelen, is het belangrijk dat zij op OPDC Utrecht zijn ondersteund en geholpen bij hun problemen. Het oplossen van problemen of het ermee leren omgaan, is een voorwaarde voor onderwijssucces na uitstroom van OPDC Utrecht.

De mate waarin leerlingen zijn ondersteund bij hun problemen noemen we het *intern rendement*. Om het intern rendement te kunnen meten, is een goede dossiervorming van groot belang. OPDC Utrecht houdt per leerling een dossier bij, waarin onder andere vermeld wordt met welke problemen de leerling te maken heeft, welke ondersteuning hij/zij nodig heeft, welke doelen er worden gesteld en in hoeverre de gestelde doelen behaald zijn. Hiermee kan een vergelijking worden gemaakt tussen de beginsituatie (instroom) en eindsituatie (uitstroom) van de leerling en wordt zichtbaar welke ontwikkeling de leerling heeft doorgemaakt.

Om het intern rendement te meten, zijn de dossiers bekeken van 140 leerlingen die in 2014-2015 zijn uitgestroomd, exclusief leerlingen met een crisisplaatsing. 27 dossiers

waren niet bruikbaar, omdat deze dossiers leeg of slechts zeer beperkt gevuld waren[2]. Dat betekent dat van 113 leerlingen de benodigde informatie beschikbaar was. Tabel 2.3 geeft een overzicht.

Tabel 2.3 – Overzicht benodigde informatie analyse intern rendement

	Aantal leerlingen, waarbij:	
	benodigde informatie beschikbaar	benodigde informatie niet beschikbaar
Start It	21	3
Make It	26	13
Link It	18	1
Do It	26	9
I-klas	22	1
Totaal	113	27

Bij verschillende dossiers was de kwaliteit niet optimaal. Dit heeft in de meeste gevallen te maken met het niet overeenkomen van de beschreven doelen in het startdocument met de doelen in het eindverslag (meer doelen in het ene dan in het andere verslag, compleet andere doelen in start- dan in eindverslag, geen doelen in start- of eindverslag). Andere oorzaken voor een niet optimale kwaliteit zijn: meerdere startdocumenten, start- en einddocument zijn precies hetzelfde en doelen passen niet bij het probleemgebied waaronder ze beschreven zijn.

Ondersteuningsbehoefte

Op OPDC Utrecht wordt gewerkt aan doelen die ervoor zorgen dat de leerling kan terugkeren naar regulier onderwijs. Deze doelen worden direct bij binnenkomst van de leerling vastgesteld en in het dossier weergegeven. De doelen worden ingedeeld in de volgende zes probleemgebieden: Cognitieve en didactische ontwikkeling / loopbaan, Werkhouding, Gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling, Veiligheid en verzuim, Thuissituatie en vrije tijd en Gezondheid. Bij twee leerlingen van OPDC Utrecht zijn op slechts één probleemgebied doelen geformuleerd. Bij negen leerlingen zijn op alle (zes) gebieden doelen gesteld. Gemiddeld gaat het om doelen op circa vier probleemgebie-

2 Nader onderzoek door OPDC Utrecht wees uit dat 14 dossiers niet aanwezig of onvolledig waren, 12 dossiers wel aanwezig waren maar niet in Magister hingen (zij stonden op het interne werkstation voor docenten) en 1 dossier niet aangemaakt is vanwege het korte verblijf van de betreffende leerling op het OPDC. In een volgende meting zal zowel door KBA Nijmegen als door OPDC Utrecht nadrukkelijk ingezet worden op het tijdig detecteren van de dossiers, zodat deze alsnog in het onderzoek kunnen worden meegenomen.

den. Onderstaande tabel geeft per programma weer bij hoeveel procent van de leerlingen doelen zijn gesteld op de probleemgebieden, die door OPDC Utrecht worden onderscheiden.

Tabel 2.4 – Percentage leerlingen waar doelen zijn gesteld (in startdocument), per programma

	Start It	Make It	Link It	Do It	I-klas	Totaal
Cognitieve en didactische ontwikkeling / loopbaan	86	89	100	100	91	93
Werkhouding	91	96	94	96	86	93
Gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling*	95	96	94	81	91	91
Veiligheid en verzuim	14	23	33	58	68	40
Thuissituatie en vrije tijd	71	35	44	42	46	47
Gezondheid	52	12	33	23	41	31

* GGZ-problematiek valt onder de noemer Gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Cognitieve en didactische ontwikkeling/loopbaan, Werkhouding en Gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling zijn probleemgebieden waarmee meer dan 90 procent van alle leerlingen (die in 2014-2015 zijn uitgestroomd) te maken heeft (gehad). Bij beduidend minder leerlingen zijn doelen geformuleerd op het gebied van Thuissituatie en vrije tijd, Veiligheid en verzuim, en Gezondheid. Ten opzichte van de vorige meting is een opvallende toename zichtbaar bij het probleemgebied Gezondheid; in de vorige meting werd bij 19 procent van de leerlingen doelen geformuleerd op het gebied van Gezondheid, in de huidige meting (2014-2015) gaat het om 31 procent van de leerlingen. Die toename is het sterkst zichtbaar bij leerlingen van Start It.

Net als in de vorige meting zijn verschillen tussen de onderwijsprogramma's met name zichtbaar op het gebied van Gezondheid, Veiligheid en verzuim en Thuissituatie en vrije tijd. Bij Start It en Make It leerlingen worden beduidend minder vaak doelen geformuleerd op het gebied van Veiligheid en verzuim dan bij leerlingen van de andere programma's, bij leerlingen van de I-klas juist veel vaker. Bij Make It leerlingen zijn daarentegen minder vaak doelen geformuleerd op het gebied van Gezondheid en Thuissituatie en vrije tijd, bij Start It leerlingen vaker.

Tabel 2.5 geeft een overzicht van het type doelen dat is geformuleerd per probleemgebied.

Tabel 2.5 – Leerlingen waarbij een bepaald type doel is geformuleerd, per programma (percentages)

	Start It	Make It	Link It	Do It	I-klas	Totaal	
	%	%	%	%	%	Aantal	%
Cognitieve en didactische ontwikkeling / loopbaan	**N = 18**	**N = 23**	**N = 18**	**N = 26**	**N = 20**	**105**	
• vaststellen van achterstanden of niveau	22	39	17	35	20	29	28
• verbeteren / inhalen van achterstanden	17	13	17	35	15	21	20
• verbeteren van de cijfers voor (bepaalde) vakken / leergebieden	11	26	22	31	10	22	21
• behalen diploma	-	9	50	62	15	30	29
• zicht op (uitstroom)mogelijkheden van de leerling	-	9	22	8	10	10	10
• oriëntatie door leerling op mogelijke vervolgstappen/uitstroom	-	4	17	31	20	16	15
• ontwikkelen van zelfinzicht in eigen kunnen bij/door leerling	-	-	-	-	5	1	1
• instromen in regulier onderwijs	-	17	22	-	10	10	10
• omgaan/hulp met beperkingen	11	4	-	4	5	5	5
• (portfolio) opdrachten maken	-	-	-	4	-	1	1
• functioneren op hoogst haalbaar/eigen niveau	72	22	33	23	45	39	37
• anders	-	9	6	4	10	6	6
Werkhouding	**N = 19**	**N = 25**	**N = 17**	**N = 25**	**N = 19**	**105**	
• aanleren van een vaardigheid mbt school	89	76	82	72	84	84	80
• aanleren van een (beroeps)vaardigheid (mbt stage)	-	-	-	-	-	-	-
• verbeteren van de houding	74	68	76	80	53	74	70
• stage lopen ivm eisen AKA	-	-	-	28	-	7	7
• anders	-	-	6	4	-	2	2
Gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling	**N = 20**	**N = 25**	**N = 17**	**N = 22**	**N = 20**	**104**	
• afleren of verminderen van negatief gedrag	10	12	24	41	15	21	20
• leren luisteren, opvolgen van autoriteit of regels, leren nakomen van afspraken	40	48	12	50	15	36	35
• veranderen of verbeteren van de omgang met anderen	45	40	41	59	53	47	45
• verbeteren van sociale vaardigheden	10	12	18	-	60	17	16
• verbeteren van zelfvertrouwen of prestatiemotivatie, verminderen van faalangst	15	4	6	14	15	11	11
• verminderen van negatieve gevoelens of depressiviteit, leerling zich prettig laten voelen	-	-	6	9	25	8	8
• leerling inzicht bieden in eigen gedrag	25	24	24	9	10	19	18

	Start It	Make It	Link It	Do It	I-klas	Totaal	
	%	%	%	%	%	Aantal	%
• leren openstellen voor anderen/ omgaan feedback leeftijdsgenoten	10	4	-	14	5	7	7
• verbeteren zelfstandigheid en/of zelfredzaamheid	5	8	6	5	-	5	5
• verbeteren/zicht krijgen op (realistisch) zelfbeeld	15	4	-	-	-	4	4
• omgaan met conflicten	5	20	18	-	10	11	11
• weerbaarder worden	10	12	-	-	15	8	8
• anders	25	24	18	5	25	20	19
Veiligheid en verzuim	**N = 3**	**N = 6**	**N = 6**	**N = 16**	**N = 15**	**46**	
• terugdringen verzuim / op tijd komen	33	100	83	94	87	40	87
• inschakelen derde om verzuim terug te dringen	-	-	-	6	7	2	4
• onveilige situaties rondom oude school uit de weg gaan	-	-	-	-	-	-	-
• veilige sfeer in en buiten school	-	-	17	6	7	3	7
• anders	67	-	30	6	27	9	20
Thuissituatie en vrije tijd	**N = 15**	**N = 8**	**N = 8**	**N = 12**	**N = 10**	**53**	
• opzetten of intensiveren van contacten met ouders/verzorgers	60	25	13	50	30	21	40
• vergroten van betrokkenheid van de ouders/verzorgers	27	50	50	17	20	16	30
• inschakelen of intensiveren van contacten met externe partijen	33	25	25	25	30	15	28
• onderzoek naar benodigde hulpverlening of ondersteuning voor leerling	13	25	13	17	-	7	13
• onderzoek naar geschikte woonsituatie voor leerling	-	-	-	-	-	-	-
• anders	7	-	13	25	50	10	19
Gezondheid	**N = 11**	**N = 4**	**N = 6**	**N = 5**	**N = 9**	**35**	
• onderzoek naar lichamelijke of geestelijke klachten/problemen	9	25	17	20	-	4	11
• inschakelen van medische of geestelijke hulp	-	-	-	-	11	1	3
• overtuigen van noodzakelijkheid van medische of geestelijke hulp bij problemen van de leerling	-	-	-	-	-	-	-
• aanleren of verbeteren van therapietrouw en/of inname van medicijnen	36	25	67	-	22	11	31
• zoeken naar haalbare combinatie van school en gezondheidsklachten / minder ziek zijn	9	25	33	80	44	12	34
• anders	45	25	33	-	22	10	29

Wat betreft de *Cognitieve en didactische ontwikkeling / loopbaan* lag in de vorige meting de nadruk bij Start It en Make It leerlingen op het verbeteren / inhalen van achterstanden. In de huidige meting is dat in veel mindere mate het geval. Nu staat bij Start It leerlingen – en in mindere mate bij leerlingen van de I-klassen – het functioneren op het hoogst haalbare, dan wel eigen niveau centraal. Bij Make It ligt de nadruk op het vaststellen van achterachten of niveau en het verbeteren van de cijfers voor (bepaalde) vakken / leergebieden. Bij Link It en Do It leerlingen ligt logischerwijs de nadruk op het behalen van een diploma.
Als het gaat om *Werkhouding* ligt bij alle programma's de nadruk op het aanleren van een vaardigheid met betrekking tot school en het verbeteren van de houding. In vergelijking met de andere programma's is er bij de I-klassen minder aandacht voor het verbeteren van de houding. Bij Do It leerlingen is vaker aandacht voor het verbeteren van de houding dan voor het aanleren van een (schoolse) vaardigheid. Bij leerlingen in de overige programma's is dit andersom. Tevens worden er bij Do It leerlingen doelen geformuleerd gericht op het lopen van stage (i.v.m. eisen AKA), dat is bij leerlingen uit de andere programma's niet het geval.
Wat *Gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling* betreft, is er (overall gezien) met name veel aandacht voor het veranderen of verbeteren van de omgang met anderen en het leren luisteren, opvolgen van autoriteit of regels, en leren nakomen van afspraken. Dit geldt het sterkst voor de leerlingen van Do It. Bij leerlingen van de I-klassen ligt de nadruk op het verbeteren van sociale vaardigheden, terwijl daar bij leerlingen van de andere programma's aanzienlijk minder aandacht voor is.
Doelen op het gebied van *Veiligheid en verzuim* richten zich bij een overgrote meerderheid van alle leerlingen op het terugdringen van verzuim en op tijd komen.
Bij *Thuissituatie en vrije tijd* zijn er verschillen tussen de programma's. Bij Start It en Do It ligt de nadruk op het opzetten of intensiveren van de contacten met ouders/verzorgers. Bij de leerlingen van Make It en Link It staat daarentegen het vergroten van de betrokkenheid van de ouders/verzorgers centraal. Veel meer dan bij de andere programma's is er bij de I-klassen aandacht voor het inschakelen of intensiveren van contacten met externe programma's
Op het gebied van *Gezondheid* worden het minst vaak doelen gesteld. Doelen die binnen deze categorie geformuleerd worden, hebben veelal betrekking op het zoeken naar een haalbare combinatie van school en gezondheidsklachten en het aanleren of verbeteren van therapietrouw en/of inname van medicijnen.

Realisatie van doelen
De mate waarin OPDC Utrecht er in slaagt de geformuleerde doelen te bereiken, is een indicator voor de mate waarin de geboden ondersteuning passend is geweest voor de leerling. De ondersteuning die OPDC Utrecht biedt omvat diverse activiteiten. Net als in de vorige metingen gaat het veelal om activiteiten, die te vangen zijn onder de noemer 'sterke basis': kleine klassen, intensief mentoraat, programma Positive Behavior

Support (gericht op creëren omgeving die leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt), intensief oudercontact, handelingsgerichte aanpak, maatwerkklassen, etc. Opvallend is dat met name bij de I-klassen, naast de activiteiten gericht op een 'sterke basis', leerlingenbesprekingen evenzo belangrijk zijn. Tabel 2.6 geeft, per programma, een overzicht van de belangrijkste activiteiten die OPDC Utrecht onderneemt in het ondersteunen van de leerling.

Tabel 2.6 – Type activiteiten in begeleiding van de leerlingen, per programma (aantallen)

Totaal Top 5	N	Start It Top 5	N	Make It Top 5	N	Link It Top 5	N	Do It Top 5	N	I-klas Top 3	N
US sterke basis	110	US sterke basis	20	US sterke basis	24	US sterke basis	17	US sterke basis	26	US sterke basis	23
Lln bespreking	71	Did. onderzoek	14	Lln bespreking	16	Lln bespreking	8	Did. onderzoek	19	Lln bespreking	23
Did. onderzoek	61	Lln bespreking	8	Did. onderzoek	13	Did. onderzoek	7	Lln bespreking	16	Hulpv. leerling	13
Hulpv. leerling	39	Hulpv. leerling	6	Cogn. onderzoek.	7	Cogn. onderzoek	6	Art 21 melding	12	MDO	11
Art 21 melding	24	Jeugdarts	4	Hulpv. leerling	6	Hulpv. leerling	5	Hulpv. leerling	9	Did. onderzoek	8
		Hulpv. ouders	4	Pers. onderzoek	6						

In de dossiers van de leerlingen is gekeken in hoeverre de ondernomen activiteiten leiden tot het behalen van de doelen. Op sommige probleemgebieden worden doelen vaker bereikt dan op andere probleemgebieden. Om een vergelijking te kunnen maken is voor elk probleemgebied een gemiddelde score berekend. Er zijn scores toegekend aan de mate waarin doelen zijn behaald:

- Doel is niet behaald: score 0
- Doel is deels behaald[3]: score 1
- Doel is volledig behaald: score 2

In tabel 2.7 op de volgende pagina is per probleemgebied de gemiddelde score weergegeven.

Net als in de vorige meting blijkt dat doelen op het gebied van Thuissituatie en vrije tijd het vaakst (volledig) behaald worden. Eerder zagen we dat de nadruk binnen dit probleemgebied ligt op het intensiveren van de contacten met en betrokkenheid van ouders/verzorgers. In bijlage 2 is een tabel opgenomen waarin per probleemgebied en per doel is weergegeven in hoeverre doelen worden gerealiseerd.

3 Het deels behalen van doelen kan betekenen dat er wel verbetering is, maar nog niet zoals geformuleerd in het doel, maar kan ook betekenen dat meerdere doelen waren gesteld op het betreffende probleemgebieden dat sommige doelen wel zijn behaald en anderen niet.

Tabel 2.7 – Realisatie doelen per probleemgebied

Probleemgebieden	Aantal leerlingen waar doelen zijn gesteld	Gemiddelde score zesde meting	Percentage leerlingen, waarbij: doelen volledig behaald	doelen deels behaald	doelen niet behaald
Cognitieve en didactische ontwikkeling/loopbaan	105	1,22	47	29	25
Werkhouding	107	0,98	31	36	33
Gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling	106	1,06	33	40	27
Veiligheid en verzuim	56	0,82	29	25	46
Thuissituatie en vrije tijd*	53	1,40	59	21	19
Gezondheid[1]	31	1,20	45	26	26

* Binnen de categorieën Thuissituatie en vrije tijd en Gezondheid is bij beide van één leerling onduidelijk of de doelen zijn behaald (dit komt in het eindverslag niet duidelijk naar voren).

Op het gebied van Veiligheid en verzuim slaagt OPDC Utrecht er het minst vaak in om doelen volledig te behalen. Dit probleemgebied telt ook het hoogste percentage leerlingen waarbij doelen *niet* behaald worden (namelijk 46 procent). Ook op het gebied van Werkhouding en Gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling slaagt OPDC Utrecht er vaak niet in om doelen volledig te behalen, maar op dit gebied maken leerlingen vaker wel een ontwikkeling door, immers bij respectievelijk 36 en 40 procent van de leerlingen worden doelen wel *deels* behaald.

In de huidige meting lopen de scores uiteen van 0,82 (Veiligheid en verzuim) tot en met 1,40 (Thuissituatie en vrije tijd), in de vorige meting was dat 0,71 (Veiligheid en verzuim) tot en met 1,50 (Thuissituatie en vrije tijd). Als we het percentage leerlingen waarbij doelen volledig behaald worden, vergelijken met de vorige meting, blijkt dat OPDC Utrecht er in deze meting aanzienlijk beter in slaagt doelen op het gebied van Gezondheid te behalen. Ook bij doelen op het gebied van Veiligheid en verzuim is een verbetering zichtbaar. Op het gebied van Werkhouding daarentegen is het OPDC in deze meting iets minder succesvol.

Het overzicht van de realisatie van doelen op het niveau van de individuele leerling (zie Tabel 2.8) wijst uit dat van de 113 leerlingen met dossierinformatie die in 2014-2015 OPDC Utrecht hebben verlaten, in totaal 16 leerlingen al hun doelen volledig bereikt hebben (14 procent); bij 31 leerlingen zijn geen van de doelen *volledig* bereikt (27 procent). In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van de realisatie van de doelen per leerling. Het percentage leerlingen waarbij alle doelen volledig zijn bereikt en het percentage leerlingen bij wie geen van de doelen volledig is bereikt, is (in beide gevallen) iets afgenomen ten opzichte van de vorige meting. Het gaat echter om een lichte afname.

Tabel 2.8 – Realisatie doelen per leerling

	2014-2015		2013-2014		2012-2013	
Leerlingen waarbij:	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
- alle doelen volledig bereikt	16	14	23	18	12	10
- geen van de doelen volledig bereikt	31	27	41	32	19	16
Totaal leerlingen	113		128		118	

De volgende tabel geeft per programma een overzicht van de mate waarin doelen worden bereikt. Bij leerlingen van Start It slaagt OPDC Utrecht er het beste in om doelen volledig te bereiken. Slechts bij 14 procent van de Start It leerlingen wordt geen van de doelen volledig bereikt, in de vorige meting was dit 39 procent. In deze meting is het OPDC hierin dus aanzienlijk beter geslaagd. Make It laat het hoogste percentage leerlingen zien bij wie geen van de doelen volledig bereikt worden (42 procent). De I-klas kent het laagste percentage leerlingen bij wie alle doelen volledig bereikt worden (5 procent). Benadrukt moet worden dat de I-klassen in 2014-2015 nog de 'pilotstatus' hadden en het OPDC nog zoekende was naar de juiste aanpak voor de doelgroep.

Tabel 2.9 – Realisatie doelen per leerling: percentage leerlingen dat doelen volledig behaald (%)

Doelrealisatie	Start It	Make It	Link It	Do It	I-klas
100 procent	29	12	11	15	5
76-99 procent	-	-	-	-	-
51-75 procent	14	12	39	12	14
26-50 procent	33	27	28	19	41
1-25 procent	10	8	11	23	9
0 procent	14	42	11	31	32
Totaal aantal leerlingen (N)	21	26	18	26	22

In de vorige meting kwam reeds naar voren dat leerlingen met een slechte score op het bereiken van doelen vaak doorstromen naar het VSO. Dat blijkt ook in deze meting het geval te zijn. Van de 31 leerlingen, waarbij geen van de doelen volledig bereikt zijn, zijn er 17 doorgestroomd naar het VSO. Dit is meer dan de helft (55 procent). In de vorige meting ging het om ruim 40 procent.

In de vorige meting werd bij 4 van de 5 I-klas leerlingen (80 procent) geen van de doelen volledig bereikt, in de huidige meting gaat het om 7 van de 22 leerlingen (32 procent). Bij de overige leerlingen worden doelen deels of volledig bereikt.

Ruim een vijfde van alle leerlingen heeft ten minste drie kwart van alle geformuleerde doelen volledig bereikt; in de voorgaande meting was dat circa 30 procent. 43 procent van de leerlingen heeft ten minste de helft van de doelen volledig gerealiseerd; in de voorgaande meting was dat bijna 40 procent. Overall gezien, lijken er ten opzichte van de vorige meting geen grote veranderingen op te treden wat betreft het succes van OPDC Utrecht in het realiseren van de doelen. Er zijn tussen 2013-2014 en 2014-2015 wel wat verschuivingen zichtbaar tussen programma's en tussen probleemgebieden, maar over het geheel genomen is het beeld niet wezenlijk veranderd.

2.3 Samenvattende conclusies

In dit hoofdstuk stond OPDC Utrecht als *passende plek* centraal. Bekeken is in hoeverre OPDC Utrecht een passende plek is voor de leerlingen die zij binnen heeft, gezien de problematiek waarmee deze leerlingen te maken hebben, en in welke mate OPDC Utrecht er in slaagt passende ondersteuning te bieden en de problemen van de leerlingen aan te pakken.

Vrijwel alle nieuw instroomde leerlingen op OPDC Utrecht hebben te maken met zware en gestapelde problematiek. Het percentage overbelaste leerlingen bedraagt, net als in de vorige meting, 98 procent. Dat betekent dat OPDC Utrecht, gezien de problematiek van de leerlingen, een passend plek is. OPDC Utrecht, bedoeld voor overbelaste leerlingen, heeft de juiste groep leerlingen in huis.

Het profiel Gedragsproblematiek komt net als in voorgaande jaren verreweg het meeste voor. De combinaties van problemen waarmee de leerlingen van OPDC Utrecht te maken hebben, variëren enigszins per programma. De grootste verschillen zijn zichtbaar tussen leerlingen van de I-klassen en leerlingen van de overige programma's. De gedragsproblemen van de leerlingen uit de I-klassen zijn van andere aard dan de gedragsproblemen van de overige leerlingen. Het gaat hierbij vaker om internaliserende gedragsproblematiek, problemen op het gebied van sociale contacten/vaardigheden, communicatieproblemen, stress en psychische stoornissen.

Om te kunnen vaststellen of OPDC Utrecht er in slaagt passende ondersteuning te bieden en de problemen van de leerlingen aan te pakken, is een goede verslaglegging erg belangrijk. Hoewel in de voorgaande meting slechts zes dossiers niet bruikbaar waren (dossier leeg of zeer beperkt gevuld), waren dat er in deze meting 27. Met name bij Make It en (in iets mindere mate bij) Do It ging het om een relatief groot aantal niet bruikbare dossiers. Tevens was bij verschillende wél bruikbare dossiers de kwaliteit niet optimaal. Merendeels heeft dit te maken met het niet overeenkomen van de beschreven doelen in het startdocument met de doelen in het eindverslag.

In vergelijking met de vorige meting treden er geen grote veranderingen op wat betreft het succes van OPDC Utrecht in het realiseren van de doelen. Hoewel er tussen 2013-2014 en 2014-2015 wel wat verschuivingen zichtbaar tussen programma's en probleemgebieden zijn, is het beeld over het geheel genomen niet wezenlijk veranderd. Bij een overgrote meerderheid worden doelen volledig of deels behaald. Bij 12 leerlingen zijn geen van de gestelde doelen behaald, ook niet deels. Dit betreft 11 procent, hetgeen hoger is dan in de vorige meting. Toen bedroeg dit percentage nog slechts 5 procent.

3 Doorgaande schoolloopbaan

In dit hoofdstuk gaan we in op de mate waarin OPDC Utrecht bijdraagt aan een doorgaande schoolloopbaan van leerlingen, één van de hoofddoelen van Passend Onderwijs. Het OPDC functioneert hierin als tussenvoorziening ('speciaal als het moet'), die als brug tussen het reguliere VO (en mbo) en het VSO hoort te functioneren.
Ten eerste gaan we in op de herkomst van de op OPDC Utrecht ingestroomde leerlingen. Uit welk soort onderwijs zijn de leerlingen afkomstig ((speciaal) primair onderwijs, (speciaal) voortgezet onderwijs, mbo)?
Ten tweede staan we uitgebreid stil bij de uitstroom van OPDC Utrecht. Nadat leerlingen onderwijs hebben gevolgd op OPDC Utrecht stromen zij uit naar vervolgonderwijs. Voor leerlingen die uitstromen vanuit Start It en Make It is het doel om terug of door te stromen naar regulier voortgezet onderwijs. Voor Link It en Do It leerlingen die uitstromen is het doel om op OPDC Utrecht een diploma te halen en vervolgens door te stromen naar (meestal) een mbo-opleiding of passend traject. Het vervolgen van de schoolloopbaan staat voorop, en niet alleen omdat vrijwel alle leerlingen nog leer- of kwalificatieplichtig zijn op het moment van uitstroom. OPDC Utrecht is nadrukkelijk een tussenvoorziening en bovendien kunnen zij op OPDC Utrecht nog geen startkwalificatie halen. We kijken in hoeverre OPDC Utrecht er in slaagt leerlingen (al dan niet met diploma) terug te schakelen naar regulier vervolgonderwijs en of de leerlingen, die tijdelijk onderwijs hebben gevolgd op OPDC Utrecht, uiteindelijk een startkwalificatie behalen. We noemen dit het extern rendement.

3.1 Herkomst instromers OPDC Utrecht

In schooljaar 2014-2015 telde OPDC Utrecht 135 nieuw ingestroomde leerlingen. Dat is een stijging ten opzichte van 2013-2014. Naast nieuwe instromers is er bij een aantal programma's ook sprake van een grote interne doorstroom vanuit andere programma's op OPDC Utrecht. Met name Link It, zo bleek ook in voorgaande metingen, kent relatief weinig externe nieuwe instroom. Meer dan de helft van deze leerlingen stroomt door vanuit Make It, een vijfde van de leerlingen stroomt door vanuit de I-klassen. Ook Make It kent veel doorstromers. Dit zijn er echter relatief gezien aanzienlijk minder dan bij Link It. De volgende tabel geeft een overzicht van alle leerlingen die in 2014-2015 op OPDC Utrecht zaten. In de tabel maken we onderscheid tussen nieuwe instromers, doorstromers en zittende leerlingen.

Tabel 3.1 – Aantal leerlingen in 2014-2015 op OPDC Utrecht, naar herkomst 2013-2014 (excl. crisisleerlingen)

	Aantal lln 14-15	Nieuwe instroom	Doorgestroomd vanuit:				Zittende lln (13-14 zelfde programma)
			Start It	Make It	Do It	I-klas	
Start It	42	42					
Make It	78	53	16			1	8
Link It	27	4	1	21	1		
Do It	35	12		5		1	17
I-klas	39	24					15
Totaal	221	135	17	26	1	2	40

Do It kent de meeste zittende leerlingen. Het gaat hierbij om leerlingen die er langer dan één jaar over doen om het traject af te ronden. Ook de I-klas kent een groot aantal zittende leerlingen. Dit is verklaarbaar doordat het programma uit meerdere leerjaren bestaat. Het betreft dan ook vooral leerlingen die doorstromen van het ene naar het opvolgende leerjaar. Ook het aantal zittende leerlingen in Make It kan worden verklaard doordat het programma uit zowel leerjaar 2 als 3 bestaat. Ook hier betreft het voornamelijk doorstroom naar het opvolgend leerjaar.

Tabel 3.2 geeft een overzicht van de herkomst van de nieuw ingestroomde leerlingen in 2014-2015.

Tabel 3.2 – Herkomst nieuw ingestroomde leerlingen 2014-2015 (excl. crisisleerlingen)

	Start It		Make It		Do It		Link It		I-klas	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Primair onderwijs	**39**	**95**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**4**	**17**
BO	29	71	-	-	-	-	-	-	3	13
SO/SBO	10	24	-	-	-	-	-	-	1	4
Voortgezet onderwijs	**2**	**5**	**48**	**100**	**8**	**80**	**3**	**100**	**19**	**83**
VO-breed	-	-	4	8	-	-	-	-	3	13
Vmbo	2	5	33	69	8	80	1	33	5	22
Havo/vwo	-	-	6	13	-	-	1	33	4	17
PrO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VSO	-	-	5	10	-	-	1	33	7	30
Mbo	**-**	**-**	**-**	**-**	**1**	**10**	**-**	**-**	**-**	**-**
VSV	**-**	**-**	**-**	**-**	**1**	**10**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	41	100	48	100	10	100	3	100	23	100
Onbekend	**1**		**5**		**2**		**1**		**1**	

Nieuw ingestroomde leerlingen van Start It stromen hoofdzakelijk direct vanuit het primair onderwijs door naar OPDC Utrecht. Bijna drie kwart van deze leerlingen zijn afkomstig vanuit het reguliere basisonderwijs, de overige leerlingen komen uit het speciaal (basis)onderwijs. Bij alle andere programma's vindt doorstroom hoofdzakelijk plaats vanuit het voortgezet onderwijs. Het leerjaar is afhankelijk van het programma waar de leerling instroomt.

- Nieuw ingestroomde leerlingen in Make It komen voornamelijk uit de onderbouw van het VO (40x). Dit betreft meestal het vmbo (31 van de 40), maar ook enkelen vanuit havo/vwo (5 van de 40) of een nog ongedeelde brugklas (4 van de 40). Daarnaast stroomt een kleine groep bovenbouw leerlingen in (2x vmbo-tl, 1x bovenbouw havo), evenals enkele leerlingen vanuit het voortgezet speciaal onderwijs (5x).
- Instromers van Do It zijn voornamelijk afkomstig van leerjaar 3 en 4 van het vmbo (6x vmbo-bl, 2x vmbo-kl). Daarnaast is een leerling afkomstig van mbo-1 en was een was een leerling voortijdig schoolverlater (VSV-er).
- Instromers van Link It komen uit het voortgezet speciaal onderwijs (1x), de bovenbouw van het vmbo (1x) en de onderbouw van het havo/vwo (1x).
- Leerlingen die in de I-klas instromen komen deels uit het primair onderwijs (3x regulier basisonderwijs, 1x speciaal basisonderwijs), maar het grootste gedeelte stroomt in vanuit het voortgezet onderwijs (19x). Dit betreft zowel het vmbo (2x onderbouw, 3x bovenbouw) als het havo/vwo (3x onderbouw, 1x bovenbouw), als ook VO-breed (3x) en voortgezet speciaal onderwijs (7x).

In voorgaande metingen is gebleken dat OPDC Utrecht steeds meer als brug is gaan opereren tussen speciaal onderwijs (intensief arrangement) en regulier onderwijs (basisarrangement). Het aantal leerlingen dat vanuit het VSO instroomt in OPDC Utrecht is sinds 2010-2011 langzaam toegenomen. Tussen 2010-2011 en 2012-2013 ging het om slechts één leerling, in 2013-2014 betrof het vijf leerlingen, en in 2014-2015 gaat het om in totaal dertien leerlingen. Het gaat voornamelijk om leerlingen die, als zij daartoe in staat worden geacht, het diplomatraject mogen doen op het OPDC (een traject echt gericht op het behalen van het diploma en niet op arbeidstoeleiding). In de vorige meting werd aangegeven dat het schakelen daarom pas plaatsvindt in de bovenbouw. Vanuit het VSO werd de verwachting uitgesproken[4] dat de schakeling naar OPDC Utrecht – in het kader van verdere vroegsignalering van de ondersteuningsbehoefte van leerlingen – de komende jaren steeds vroeger zal plaatsvinden. Leerlingen zouden dan vaker in de onderbouw geschakeld moeten worden en niet pas in de bovenbouw op OPDC Utrecht moeten komen. Uit de huidige meting blijkt dat van de dertien leerlingen die in 2014-2015 vanuit het VSO zijn ingestroomd in OPDC Utrecht er vijf naar

4 Vanuit het VSO werd de verwachting uitgesproken dat de uitstroom vanuit het OPDC naar het VSO de komende jaren kleiner zal worden, omdat het primair onderwijs beter zou worden in het signaleren en daardoor meer leerlingen direct vanuit het basisonderwijs naar het VSO geschakeld zouden worden (zonder OPDC als tussenschakel). Vanuit het OPDC wordt echter aangegeven dat het contact met het primair onderwijs over de directe doorstroom naar het VSO niet tot resultaat heeft geleid. Op basis daarvan deelt het OPDC de verwachting van het VSO niet.

Make It zijn geschakeld (1x leerjaar 2, 4x leerjaar 3), zeven naar de I-klas (4x leerjaar 3, 3x leerjaar 4) en één naar Link It (leerjaar 4). Vooralsnog vindt de schakeling vanuit het VSO naar OPDC Utrecht nog vooral in leerjaar 3 en 4 plaats.

De instroom vanuit het mbo naar Do It is al sinds de oprichting van OPDC Utrecht vrijwel afwezig. Er worden weinig mbo-studenten door OPDC Utrecht bereikt. Tussen 2010-2011 en 2012-2013 zijn in totaal vier leerlingen vanuit het mbo geschakeld naar OPDC Utrecht. In zowel 2013-2014 als in 2014-2015 gaat het om één leerling (herkomst ROC Midden Nederland). Vanuit OPDC Utrecht wordt aangegeven dat mbo-instellingen zelf ondersteuning bieden, maar vaak te lang bezig blijven met overbelaste leerlingen. Leerlingen die eigenlijk op het OPDC thuishoren. OPDC Utrecht is met de mbo-instellingen in gesprek om hier een oplossing voor te vinden. Inmiddels is er een 'Entreeloket' waar studenten zich kunnen melden om van daaruit doorgestuurd te worden naar bijvoorbeeld een mbo-instelling of OPDC Utrecht. Een andere (aanvullende) mogelijkheid is dat OPDC Utrecht haar expertise gaat inzetten op de mbo-instellingen. Op deze manier hopen zij de overbelaste jongeren te bereiken.

3.2 Vervolg schoolloopbaan

OPDC Utrecht telde in schooljaar 2014-2015 140 (extern) uitgestroomde leerlingen. Dit aantal is vergelijkbaar met voorgaande schooljaren. Op het niveau van de programma's zijn zeer lichte verschuivingen zichtbaar tussen 2013-2014 en 2014-2015 Tabel 3.3 laat dit zien.

Tabel 3.3 – (Externe) uitstroom in 2014-2015, per programma en afgezet tegen voorgaande jaren (excl. crisisleerlingen)

	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Start It	43	57	40	38	28	24
Make It	-	-	33	38	32	39
Link It	15	31	21	15	26	19
Do It	55	47	48	36	41	35
I-klas	-	-	-	-	5	23
Totaal	113	135	142	127	132	140

De leerlingen die in 2014-2015 uitstromen vanuit OPDC Utrecht hebben gemiddeld bijna 13 maanden op OPDC Utrecht gezeten (vorige meting gemiddeld ruim 16 maanden), variërend van 8 tot 46 maanden (zie ook bijlage 4).

In de volgende (deel)paragrafen worden per programma de belangrijkste uitkomsten gepresenteerd. Centraal staan het functioneren van OPDC Utrecht als tussenvoorziening (doel: schakeling naar regulier onderwijs) en de mate van succes in het vervolgen van de schoolloopbaan.

3.2.1 Start It

De uitstroom vanuit Start It in 2014-2015 bedraagt 24 leerlingen. Sinds schooljaar 2010-2011 is de uitstroom vanuit Start It flink gedaald. Echter, ten opzichte van de voorgaande meting is de daling slechts summier.

De leerlingen die in 2014-2015 uitstromen vanuit Start It hebben gemiddeld 7,8 maanden op OPDC Utrecht gezeten (vorige meting gemiddeld 11 maanden), variërend van ruim 3 tot bijna 12 maanden, en zijn gemiddeld 13,4 jaar oud op het moment van uitstroom.

Uitstroombestemming
Leerlingen van Start It zitten in het eerste leerjaar van het voortgezet onderwijs en doen dus geen examen. Het gaat om jonge en leerplichtige leerlingen, die allemaal uitstromen richting onderwijs. In twee derde van de gevallen gaat het om uitstroom richting regulier onderwijs (67 procent van de uitstroom in 2014-2015; 16 leerlingen). Het aandeel leerlingen dat uitstroomt richting het VSO is in 2014-2015 gelijk gebleven ten opzichte van voorgaande meting. Het gaat in 2014-2015 om zeven leerlingen (29 procent). Eén leerling is uitgestroomd naar het praktijkonderwijs (4 procent). Onderstaande tabel geeft een overzicht van de uitstroombestemmingen over de afgelopen jaren.

Tabel 3.4 – Uitstroombestemming van Start It leerlingen, per uitstroomjaar (%)

	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Regulier VO	70	72	67	61	54	67
Praktijkonderwijs	2	-	15	18	14	4
VSO	21	18	15	21	29	29
Anders	7	11	3	-	4	-
Totaal aantal leerlingen (N)	43	57	40	38	28	24

Het feit dat het aandeel leerlingen dat uitstroomt richting het VSO niet is toegenomen, is een positieve uitkomst. In voorgaande metingen kwam naar voren dat de uitstroom naar het VSO ‘groot en groeiend’ was. Voor een deel ging het om leerlingen die op het

OPDC eigenlijk niet op de juiste plek zaten. Er werden verschillende verbeteracties ingezet om leerlingen eerder, namelijk direct vanuit het basisonderwijs, naar het VSO te schakelen. Hoewel het aandeel leerlingen dat uitstroomt naar het VSO in 2014-2015 nog aanzienlijk is, is dit aandeel zoals gezegd niet toegenomen ten opzichte van de voorgaande meting. De toekomst moet uitwijzen of de verbeteracties daadwerkelijk effect hebben gehad en de uitstroom richting het VSO zal dalen, of dat het goed is dat OPDC Utrecht een tussenvoorziening is.

Succes vervolg schoolloopbaan

Uitstromers vanuit Start It blijven onderwijs volgen. Zij zijn immers ook leerplichtig. De uitstromers van 2014-2015 zijn ook daadwerkelijk allemaal gestart op hun nieuwe plek. Ook na een aantal jaren blijven de meeste leerlingen in onderwijs. In de volgende twee figuren wordt weergegeven welk deel van de leerlingen voortijdig schoolverlater wordt (Figuur 3.1A) en welk deel van de leerlingen op termijn een startkwalificatie weet te behalen (Figuur 3.1B). Inmiddels is het mogelijk om vijf jaar vooruit te kijken (uitstroom vanaf 2009-2010). Van een enkeling is de situatie onbekend, omdat zij bijvoorbeeld buiten de rmc-regio's Utrecht en Eem & Vallei woonachtig zijn. Omdat er geen aanwijzingen zijn dat leerlingen van buiten de regio anders benaderd worden dan leerlingen in de regio, wordt ervan uitgegaan dat de gepresenteerde percentages representatief zijn voor de gehele populatie van uitgestroomde (Start It) leerlingen.

Figuur 3.1A – Percentage VSV onder Start It leerlingen, op verschillende peilmomenten

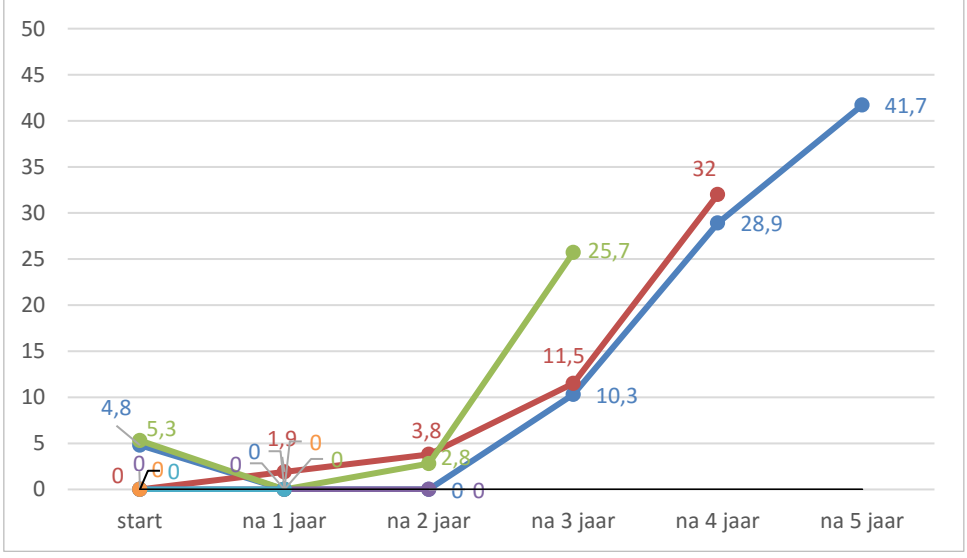

Figuur 3.1B – Percentage Start It leerlingen met startkwalificatie, op verschillende peilmomenten

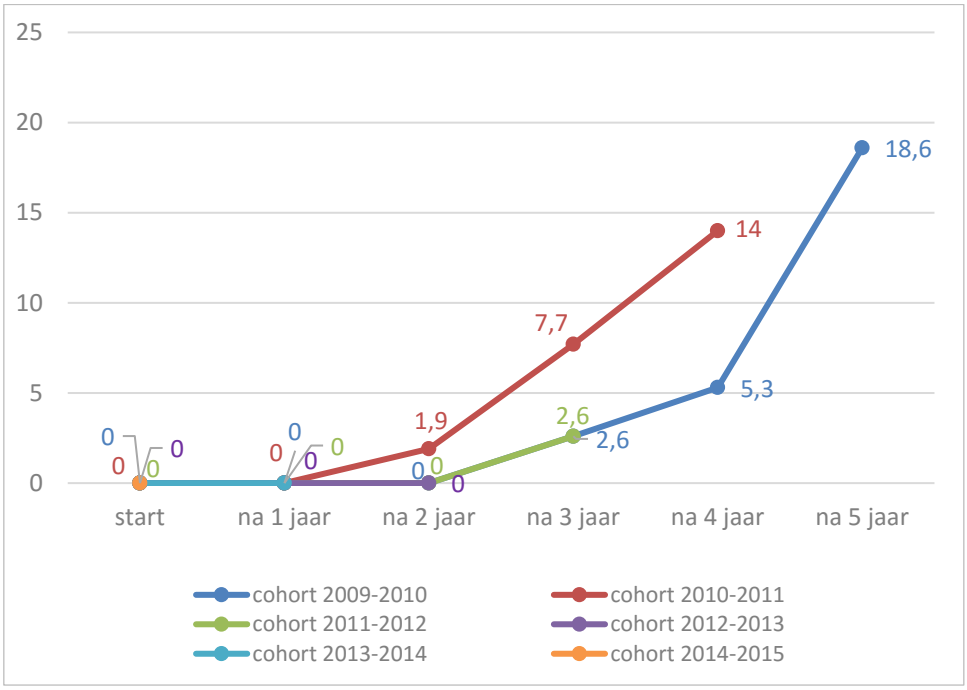

Uit figuur 3.1a blijkt dat het percentage leerlingen dat VSV-er wordt na verloop van jaren aanzienlijk stijgt. Er is een forse stijging zichtbaar in het percentage VSV-ers vijf jaar na uitstroom: in totaal zijn vijftien Start It leerlingen die in 2009-2010 zijn uitgestroomd op 1 oktober 2015 – vijf jaar na uitstroom – VSV-er geworden (41,7 procent). Van deze vijftien leerlingen hebben vijf leerlingen een VO-diploma behaald en vijf een mbo-1 diploma.[5] Voor de overige vijf VSV-ers geldt dat zij nog geen diploma op zak hebben.
In eerdere metingen bleek al dat de uitstroombestemming van de leerling weinig voorspelbaar lijkt in de kans op VSV. Van de vijftien VSV-ers van het uitstroomcohort 2009-2010 gingen vier leerlingen naar het VSO, terwijl de overige elf naar het VO zijn uitgestroomd.

Van alle uitgestroomde leerlingen uit 2009-2010 heeft bijna een vijfde (8 leerlingen; 18,6 procent) inmiddels een startkwalificatie behaald. Van deze acht leerlingen met startkwalificatie hebben zeven leerlingen een diploma mbo-niveau 2 behaald, één leerling een diploma mbo-niveau 3. Van de overige leerlingen hebben er 21 een diploma

5 Indien deze leerlingen een baan hebben van ten minste 12 uur per week, worden zij (achteraf) niet als VSV-er meegerekend.

onder startkwalificatieniveau behaald (13 leerlingen VO, 8 leerlingen mbo) en 7 geen diploma. Van zeven leerlingen is niet bekend of zij inmiddels een diploma/startkwalificatie hebben behaald.
Leerlingen die korter geleden zijn uitgestroomd, volgen logischerwijs nog vaker een (vmbo-)opleiding waar zij nog geen startkwalificatie kunnen behalen.

3.2.2 Make It

De uitstroom vanuit Make It bedraagt in 2014-2015 39 leerlingen. Circa een derde hiervan bestaat uit leerlingen die via Start It naar Make It zijn doorgestroomd en vervolgens zijn uitgestroomd; in 2012-2013 betrof dit nog twee derde van de leerlingen. Daarnaast is een groot gedeelte afkomstig uit het (reguliere) VO.
Zoals reeds gemeld bestaat Make It uit twee leerjaren. 59 procent van de leerlingen stroomt uit vanuit leerjaar 2, de overige 41 procent stroomt uit vanuit leerjaar 3. Het merendeel stroomt uit vanuit vmbo-bl/kl. Tabel 3.5 geeft een overzicht.

Tabel 3.5 – Leerjaar uitgestroomde Make It leerlingen

Leerjaar en niveau	Aantal	%
Leerjaar 2	23	59
• *Vmbo-bl/kl*	*17*	*44*
• *Vmbo-tl*	*3*	*8*
• *Havo*	*3*	*8*
Leerjaar 3	16	41
• *Vmbo-bl/kl*	*12*	*31*
• *Vmbo-tl*	*1*	*3*
• *Havo*	*3*	*8*

De gemiddelde verblijfsduur op OPDC Utrecht bedroeg ongeveer tien maanden (vorige meting gemiddeld bijna 13 maanden), variërend van 1 tot 31 maanden. Doorstromers hebben gemiddeld 17,8 maanden op het OPDC gezeten, leerlingen die enkel binnen Make It onderwijs hebben gevolgd (en dus niet zijn doorgestroomd vanuit Start It) zaten er gemiddeld 5,7 maanden. Bij uitstroom zijn de leerlingen gemiddeld 15 jaar oud.

Uitstroombestemming
Make It leerlingen zitten in de middenbouw van het voortgezet onderwijs en doen dus net als Start It leerlingen geen examen op OPDC Utrecht. Bijna alle leerlingen stromen dan ook uit richting onderwijs, merendeels in het VO of VSO. Tabel 3.6 toont een overzicht van de verschillende uitstroombestemmingen, uitgesplitst naar het leerjaar van waaruit de leerling is uitgestroomd.

Tabel 3.6 – Uitstroombestemming van Make It leerlingen, per leerjaar en per uitstroomjaar (%)

	2011-2012			2012-2013			2013-2014			2014-2015		
	Lj 2	Lj 3	Totaal	Lj 2	Lj 3	Totaal	Lj 2	Lj 3	Totaal	Lj 2	Lj 3	Totaal
Regulier VO	56	77	71	50	50	50	54	38	50	57	31	46
Praktijkonderwijs	11	-	3	19	-	13	17	-	13	9	0	5
VSO	33	18	23	31	50	37	25	38	28	22	63	39
Mbo	-	-	-	-	-	-	4	13	6	-	-	-
Anders/ Onbekend	-	5	3	-	-	-	-	13	3	3	6	10
Totaal aantal (N)	9	22	31	26	12	38	24	8	32	23	16	39

Te zien is dat circa de helft van de leerlingen uitstroomt naar het voortgezet onderwijs – 46 procent (18 leerlingen) naar regulier VO en 5 procent (2 leerlingen) naar praktijkonderwijs. Bijna twee vijfde van de leerlingen (39 procent; 15 leerlingen) stroomt uit richting VSO. Daarnaast zijn twee leerlingen naar het buitenland vertrokken, is één leerling gaan werken en is van één leerling de uitstroombestemming onbekend.
Een vergelijking met 2013-2014 laat zien dat de uitstroom richting VSO bij Make It gestegen is van 28 naar 39 procent. Dit geldt tevens voor de totale uitstroom richting VSO (berekend over de totale uitstroom van OPDC Utrecht). Hoewel het voorheen ging om een aantal van 19-25 leerlingen, bedraagt dit aantal in 2014-2015 39 leerlingen (28 procent). Tabel 3.7 geeft een overzicht.

Tabel 3.7 – Uitstroom naar VSO voor alle uitgestroomde leerlingen OPDC Utrecht (excl. crisisplaatsingen) 2009-2010 tot en met 2014-2015

	2009-2010		2010-2011		2011-2012		2012-2013		2013-2014		2014-2015	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
VSO	22	17	19	12	22	16	25	20	23	17	39	28
Overig	111	83	144	88	115	84	103	80	109	83	101	72
Totaal aantal uitgestroomde leerlingen	133	100	163	100	137	100	128	100	132	100	140	100

Succes vervolg schoolloopbaan
De in 2014-2015 uitgestroomde leerlingen vanuit Make It zijn bijna allemaal gestart op hun beoogde plek (veelal VO of VSO). Uitzondering zijn twee leerlingen die zijn doorgestroomd naar het VO, terwijl de een zou doorstromen naar VSO en de ander zou

uitstromen naar werk. Daarnaast is één leerling, die naar het buitenland zou verhuizen, op 1 oktober 2015 VSV-er geworden.
Ook de leerlingen die in 2013-2014 zijn uitgestroomd, volgen merendeels nog steeds onderwijs. Slechts twee leerlingen uit dat uitstroomjaar zijn VSV-er geworden.
Bij de latere uitstroomjaren is de toename van het aantal VSV-ers aanzienlijk. Van de leerlingen die in 2012-2013 zijn uitgestroomd, is het percentage VSV in 2014-2015 opgelopen tot 18,4 procent (7 leerlingen).[6] Het percentage VSV van leerlingen die in 2011-2012 zijn uitgestroomd, is in 2014-2015 nóg verder opgelopen en bedraagt 61,5 procent[7] (16 leerlingen).[8] Figuur 3.2 laat dit zien.

Figuur 3.2 – Percentage VSV onder Make It leerlingen, op verschillende peilmomenten

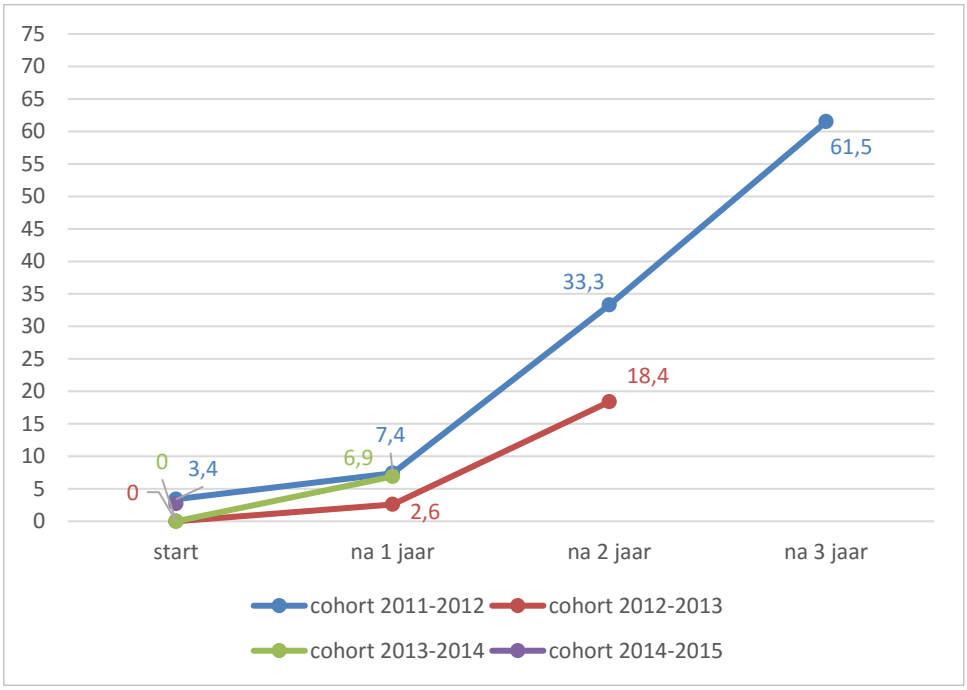

6 De situatie op 1 oktober 2015 is bekend voor 38 van de 39 leerlingen. Eén leerling is woonachtig buiten de rmc-regio's Utrecht en Eem & Vallei.
7 Indien deze leerlingen een baan hebben van ten minste 12 uur per week, worden zij (achteraf) niet als VSV-er meegerekend.
8 De situatie op 1 oktober 2015 is bekend voor 26 van de 31 leerlingen. Vijf leerlingen zijn woonachtig buiten de rmc-regio's Utrecht en Eem & Vallei.

Een tweetal aandachtspunten is in dit kader van belang:

- Zes van de 16 VSV-ers hebben een mbo-1 diploma behaald. Hoewel zij geen startkwalificatie hebben behaald, is er wel sprake van een diploma. Deze VSV-ers zullen indien zij een baan hebben van ten minste 12 uur per week achteraf niet tot de VSV-ers gerekend worden.
- Alle 16 VSV-ers zijn in 2014-2015 18 jaar geworden en dus niet meer leerplichtig.

De VSV-ers zonder mbo-1 diploma zijn afkomstig van vmbo-bl leerjaar 4 (1x), mbo-2 (4x), mbo-3 (1x), mbo-4 (1x) en het VSO (3x). Bij de VSV-ers van het VSO is onbekend welk deel een traject gericht op uitstroom richting arbeid heeft afgerond en welk deel vroegtijdig is uitgevallen.
In totaal hebben slechts drie oud Make It leerlingen een startkwalificatie behaald. Wel heeft 62 procent van de leerlingen die zijn uitgestroomd in 2011-2012 inmiddels een VO- of mbo-diploma behaald (9x VO-diploma, 9x mbo-diploma). Een overzicht van de latere uitstroomjaren bevindt zich in bijlage 5.

3.2.3 Link It

Link It telde in 2014-2015 19 uitstromers. Van hen zaten er 16 eerder ook al op OPDC Utrecht (voornamelijk Make It). Gemiddeld hebben de leerlingen bijna twee jaar op OPDC Utrecht gezeten (vorige meting gemiddeld bijna 20 maanden). Dat varieert echter van bijna zes maanden tot vier jaar. Leerlingen die zijn doorgestroomd vanuit een ander programma zaten gemiddeld 26,5 maanden op het OPDC, leerlingen die alleen bij Link It hebben gezeten gemiddeld 9,5 maanden. Bij uitstroom is de gemiddelde leeftijd circa 17 jaar.

Diplomaresultaat en uitstroombestemming
Link It omvat het vierde leerjaar van het vmbo. Dit betekent dat leerlingen in principe examen doen. Van de 19 uitgestroomde leerlingen in 2014-2015 heeft één leerling geen examen gedaan, deze is halverwege schooljaar 2014-2015 uitgestroomd met beoogde bestemming VSO. De overige 18 leerlingen hebben wél examen gedaan (6 leerlingen vmbo-bl, 3 leerlingen vmbo-kl en 10 leerlingen vmbo-tl). Van deze 18 leerlingen hebben 14 leerlingen uiteindelijk hun diploma behaald hebben (78 procent). In de voorgaande meting ging het nog om een slagingspercentage van 100 procent.

Na diplomering stromen bijna alle leerlingen door naar een mbo-opleiding op niveau 2, 3 of 4 (afhankelijk van het diploma dat ze op het OPDC behaald hebben). Tabel 3.8 geeft een overzicht van de uitstroombestemming van de Link It leerlingen.

Tabel 3.8 – Uitstroombestemming van Link It leerlingen (%)

Bestemming	Gediplomeerd	Ongediplomeerd	Totaal
MBO	100	60	89
VAVO	-	20	5
VSO	-	20*	5*
Dagbesteding	-	-	-
Werk	-	-	-
Totaal aantal (N)	14	5	19

* Het betreft één leerling die gaan examen heeft gedaan.

Succes vervolg schoolloopbaan

Uiteindelijk is één leerling niet gestart op de plek waarnaar hij/zij zou uitstromen. In plaats van door te stromen naar het mbo is deze leerling op 1 oktober 2015 VSV-er geworden. Figuur 3.3A laat zien dat 8 procent van de leerlingen die in 2014-2015 zijn uitgestroomd in oktober 2015 VSV-er is geworden. Het gaat om twee leerlingen, waarvan één leerling richting werk is uitgestroomd. Het VSV-percentage wordt ook weergegeven voor de oudere uitstroomcohorten.

Figuur 3.3B geeft hetzelfde weer, maar dan voor het percentage leerlingen dat een startkwalificatie heeft behaald.

Figuur 3.3A – Percentage VSV onder Link It leerlingen, op verschillende peilmomenten

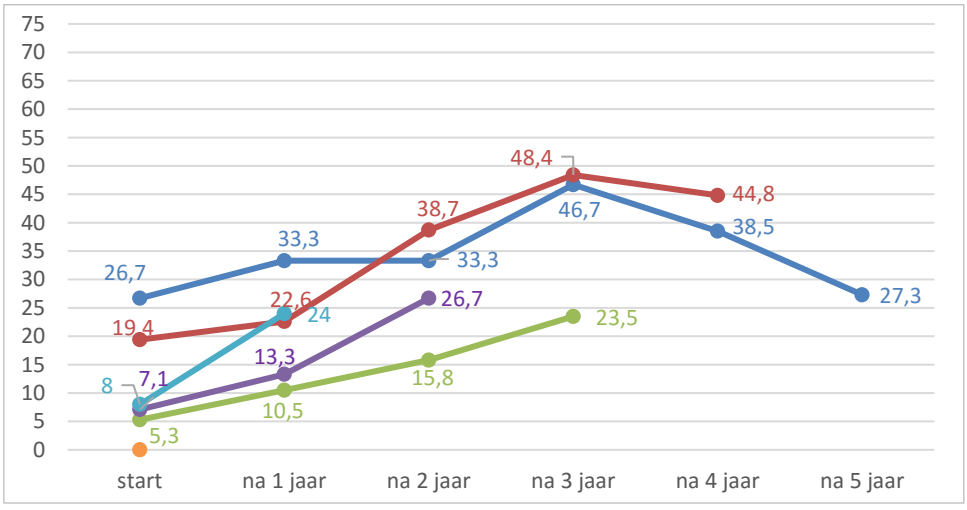

Figuur 3.3B – Percentage SK onder Link It leerlingen, op verschillende peilmomenten

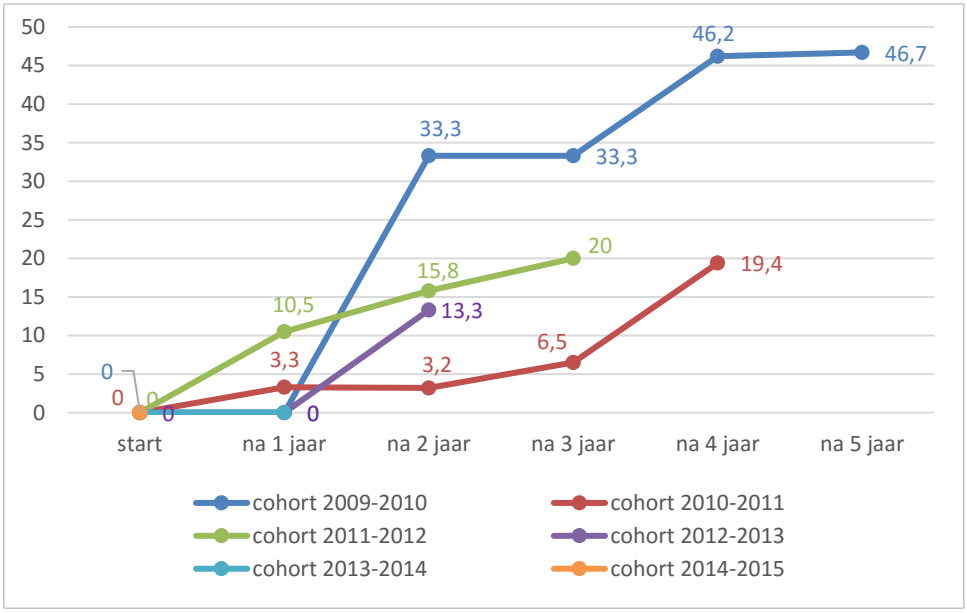

Het percentage leerlingen dat VSV-er wordt, loopt in de eerste jaren op. Opvallend is dat bij het cohorten 2009-2010 het percentage VSV-ers inmiddels aan het dalen is. Het percentage VSV-ers is tussen drie en vijf jaar na uitstroom gedaald van circa 47 procent naar circa 27 procent.

Het aandeel leerlingen dat een startkwalificatie weet te behalen is bij cohort 2009-2010 inmiddels gestegen tot bijna 50 procent. Hoewel bij de jongere uitstroomcohorten het aandeel leerlingen met startkwalificatie ook in meerdere of mindere mate stijgt, geldt dat de meeste leerlingen nog in opleiding zijn. Waarschijnlijk zal het aantal leerlingen met een startkwalificatie de komende jaren nog flink stijgen.

3.2.4 Do It

In totaal 35 leerlingen zijn in 2014-2015 vanuit Do It uitgestroomd. Ongeveer een derde van hen is via (Start It en) Make It doorgestroomd.

De gemiddelde verblijfsduur van leerlingen in een Do It traject varieert sterk: van nog geen maand tot ruim 39 maanden. Gemiddeld zitten leerlingen er bijna 14 maanden (vorige meting gemiddeld ruim 20 maanden). De verblijfsduur is sterk afhankelijk van of

de leerling ook andere programma's van het OPDC heeft doorlopen. In totaal drie leerlingen hebben langer dan twee jaar op OPDC Utrecht gezeten; zij zijn ingestroomd vanuit een ander programma op het OPDC. Bij uitstroom zijn de leerlingen gemiddeld 17,2 jaar oud; vier leerlingen zijn bij uitstroom ouder dan 18 jaar.

Diplomaresultaat en uitstroombestemming
Do It omvat sinds augustus 2014 leerwerktrajecten (vmbo-bl) en vervult de rol van entreeopleiding voor overbelaste leerlingen (in 2013-2014 bestond Do It voor het laatste jaar uit de AKA). De entreeopleiding is gericht op doorstroom naar niveau 2.

Hoewel overbelaste jongeren binnen OPDC Utrecht de mogelijkheid hebben om de entreeopleiding te volgen, is hiervoor meestal niet gekozen. Do It heeft ook een (grote) groep leerlingen die nog geen 16 jaar oud is op het moment van instroom. Deze leerlingen zijn per 1 augustus 2014 als leerling in een vmbo-bl Leerwerktraject (LWT) ingeschreven. Een dergelijke inschrijving heeft bovendien als voordeel dat de leerling meer stage kan lopen: drie dagen in plaats van de twee dagen die de entreeopleiding voorschrijft. Een diploma vmbo-bl LWT biedt net als een diploma van de entreeopleiding (wettelijk) recht op doorstroom naar mbo-2, in ieder geval binnen de sector die de leerling in het vmbo heeft gevolgd. Omdat OPDC Utrecht een intersectoraal profiel aanbiedt, is aansluiting op een groter aantal mbo-opleidingen mogelijk. In stedelijk verband is in Utrecht afgesproken dat het mbo deze leerlingen niet mag weigeren op grond van een diploma vmbo-bl LWT.

Figuur 3.4 – Diplomaresultaat van Do It leerlingen, per uitstroomjaar (in de balken de aantallen, onderin de percentages)

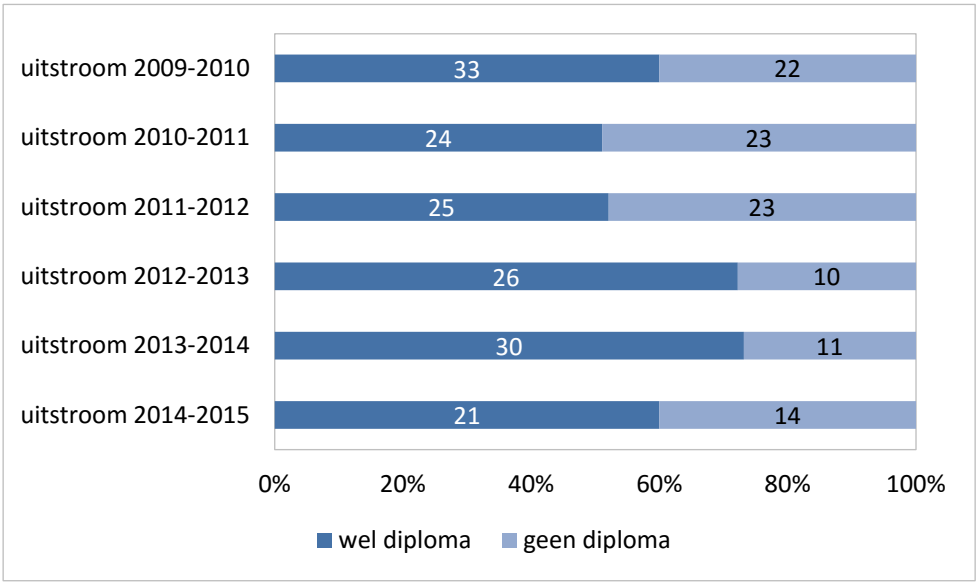

Van de 35 leerlingen die in 2014-2015 vanuit Do It zijn uitgestroomd, betreft het acht leerlingen van de entreeopleiding en 22 van vmbo-bl LWT (5 leerlingen 'voortraject'). Van de genoemde acht 'entreeleerlingen' hebben er zes een diploma behaald en van de 22 'LWT-leerlingen' hebben er 15 een diploma behaald (van de 5 'voortraject-leerlingen' hebben er geen een diploma behaald). De 'voortraject-leerlingen' en een deel van de 'LWT-leerlingen' zijn voorgesorteerd voor arbeid en zijn ook niet opgegaan voor het diploma.

Leerlingen met een diploma stromen veel vaker dan leerlingen zonder diploma door naar vervolgonderwijs. In de volgende figuur wordt dat grafisch weergegeven.

Figuur 3.5 – Uitstroombestemming Do It leerlingen, uitstroomjaar 2014-2015 (in de balken de aantallen, links de percentages)

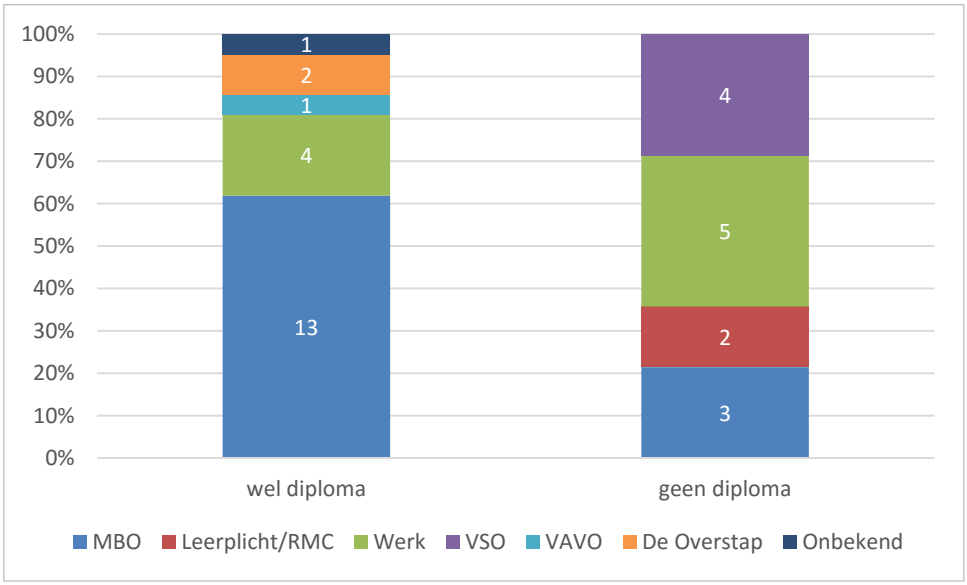

Ruim 60 procent van de leerlingen die Do It in 2014-2015 gediplomeerd verlaten heeft, stroomt door naar het mbo. Dat percentage ligt vele malen hoger vergeleken met leerlingen die geen diploma hebben behaald. Het percentage gediplomeerden dat doorstroomt naar het mbo is vergelijkbaar met het percentage uit de voorgaande meting. Leerlingen zonder diploma stromen vaker uit richting werk of VSO.
In totaal hebben 23 van de 35 uitgestroomde leerlingen een uitstroombestemming onderwijs (mbo, VSO). Negen leerlingen zijn uitgestroomd naar werk.

Succes vervolg schoolloopbaan
Aan de start van het nieuwe schooljaar volgen 22 leerlingen onderwijs (peildatum 1 oktober 2015). Een aantal leerlingen is niet op hun beoogde uitstroombestemming gestart:

- één leerling is niet gestart in het mbo en VSV-er geworden;
- één leerling is niet gestart aan De Overstap en is VSV-er geworden;
- twee leerlingen met uitstroombestemming werk zijn in opleiding (mbo-1);
- twee leerlingen die halverwege het schooljaar zijn uitgestroomd met uitstroombestemming VSO bevinden zich volgens de BRON-gegevens in het nieuwe schooljaar in een andere opleiding: één leerling volgt praktijkonderwijs en één leerling volgt onderwijs op het reguliere VO. OPDC Utrecht geeft aan dat laatstgenoemde leerling wel degelijk naar VSO is uitgestroomd, maar dat de bekostiging loopt via een (reguliere) moederschool (daarom lijkt het alsof de leerling naar het reguliere VO is uitgestroomd, maar feitelijk is dit niet het geval).

In totaal is ongeveer een derde van de uitgestroomde Do It leerlingen op 1 oktober 2015 VSV-er geworden. Het gaat om elf leerlingen, waarvan er zes uitgestroomd zijn richting werk. Slechts één van de VSV-ers heeft een mbo-diploma op niveau 1 behaald. Dat betekent dat het VSV-percentage onder uitstromers zonder diploma (veel) hoger ligt (42 procent) dan onder de leerlingen met een diploma (29 procent).

Ook op lange(re) termijn blijven/worden leerlingen die ongediplomeerd uitstromen veel vaker VSV-er. Figuur 3.6 geeft dit weer, met een eigen (deel)figuur per uitstroomcohort. In Figuur 3.7 worden de vijf uitstroomcohorten nogmaals in één figuur gepresenteerd, zonder daarbij een onderscheid te maken in het feit of men al dan niet gediplomeerd is.

Figuur 3.6 – Percentage VSV voor Do It leerlingen met en zonder diploma, voor verschillende uitstroomjaren en verschillende peilmomenten

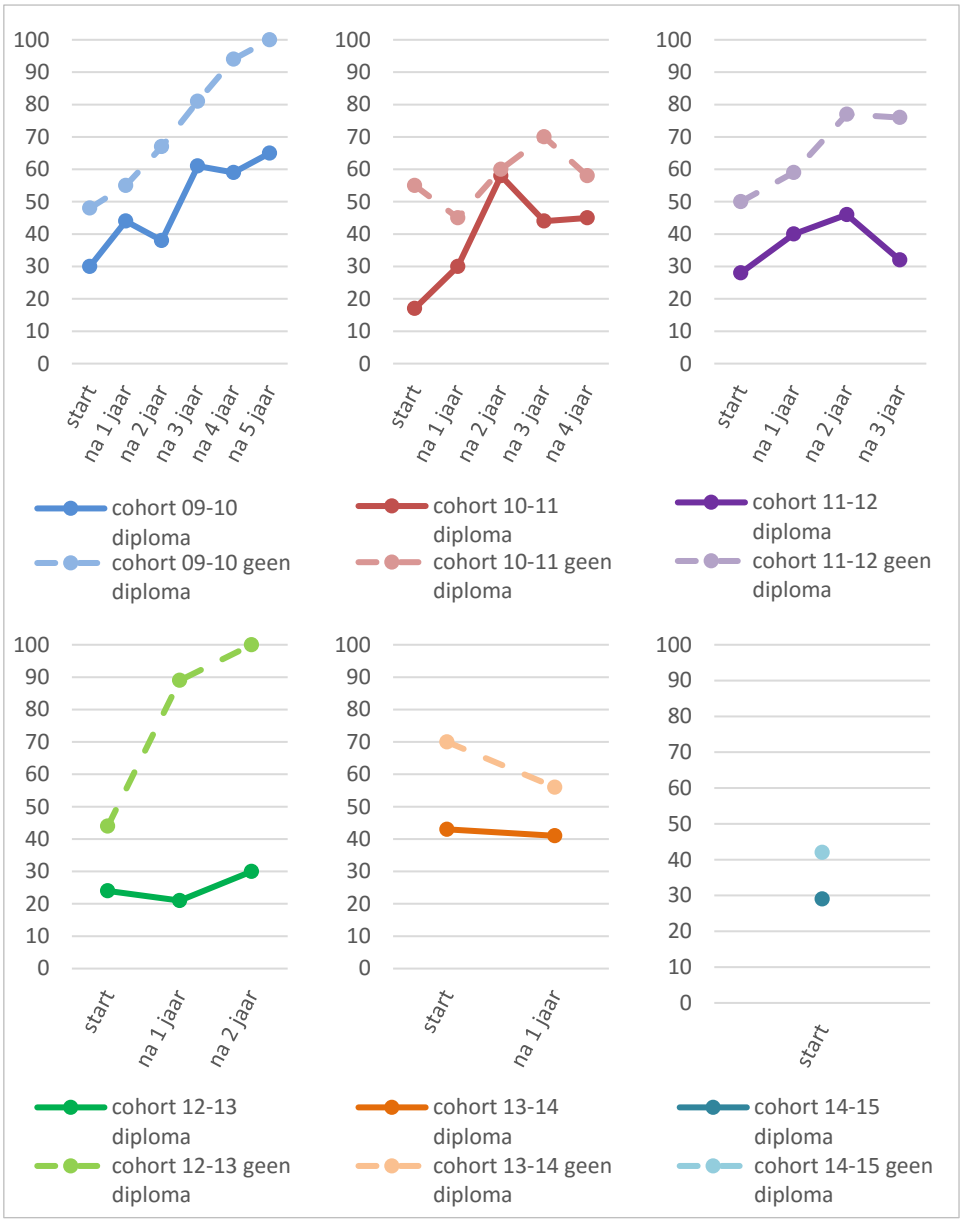

Figuur 3.7 – Percentage VSV onder Do It leerlingen, op verschillende peilmomenten

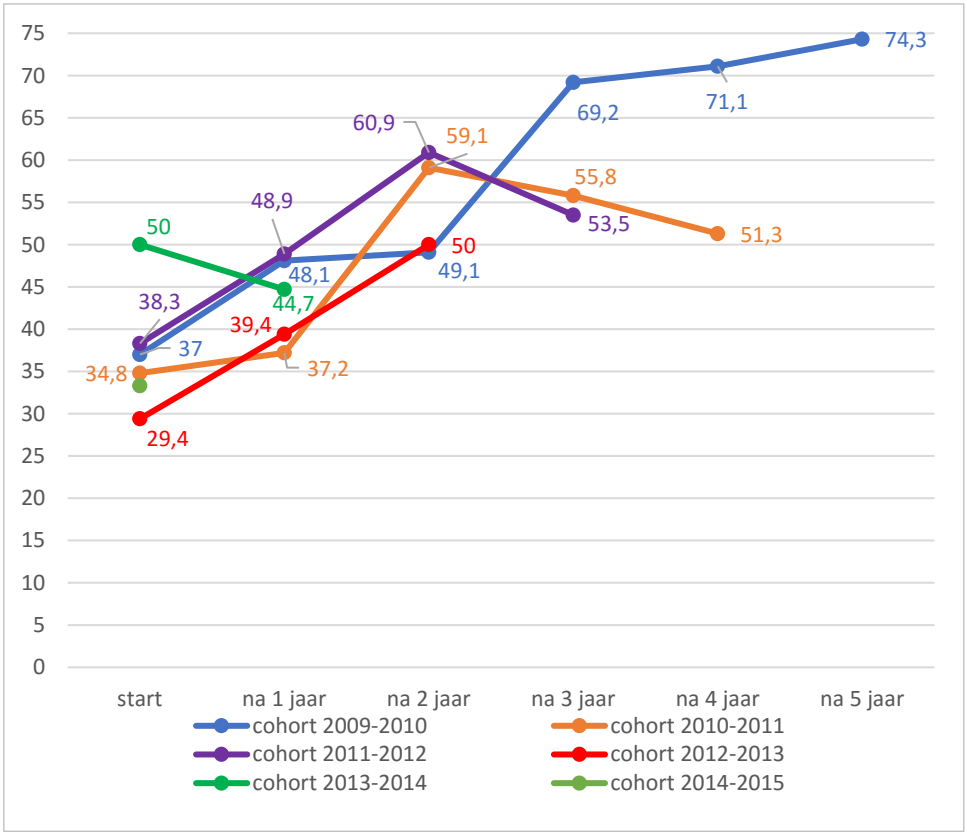

Te zien is dat het percentage VSV-ers onder leerlingen die in 2009-2010 zijn uitgestroomd, verder oploopt tot circa 74 procent[9]. Onder de ongediplomeerden betreft dit zelfs 100 procent, ten opzichte van 65 procent bij gediplomeerden.[10]

9 Indien deze leerlingen een baan hebben van ten minste 12 uur per week, worden zij (achteraf) niet als VSV-er meegerekend.

10 Kanttekening hierbij is dat niet elke leerling in de BRON-gegevens voorkomt. De percentages zijn berekend op basis van het aantal leerlingen dat bekend in BRON is.

Figuur 3.8 – Percentage SK onder Do It leerlingen, op verschillende peilmomenten

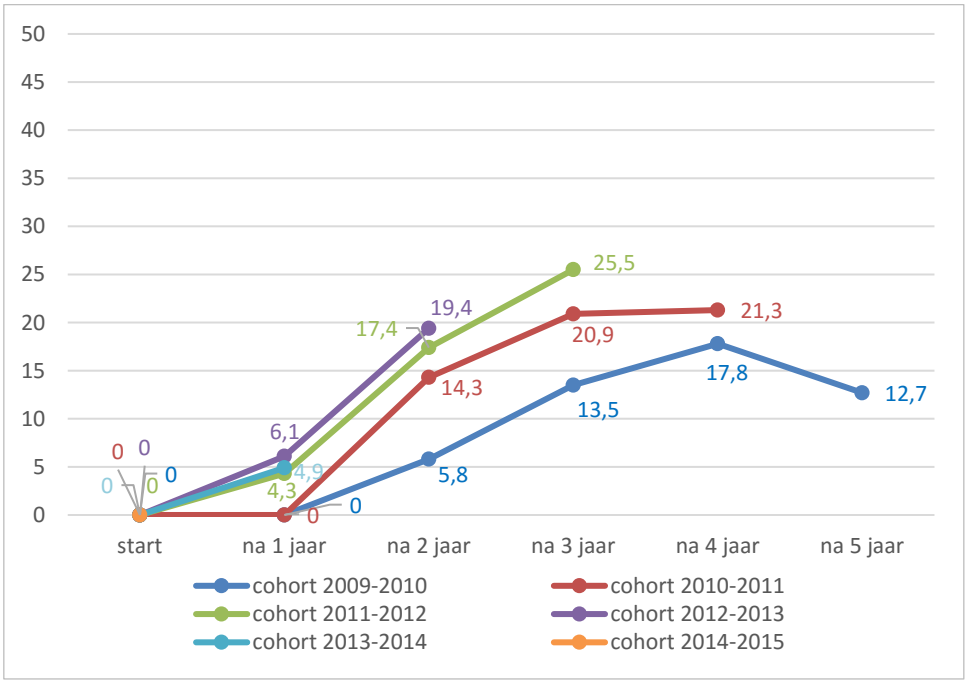

Het succes van Do It leerlingen in het vervolgonderwijs – in termen van het behalen van een startkwalificatie – is, zo bleek ook uit eerdere metingen, beperkt.

Vanuit het OPDC werd aangegeven dat de aanname in Utrecht is dat LWT-leerlingen van het OPDC Utrecht vastlopen in het mbo. De toekomst zal uitwijzen in hoeverre deze aanname juist is. Vooralsnog blijkt dat het merendeel van de uitgestroomde LWT-leerlingen op 1 oktober 2015 inderdaad onderwijs in het mbo volgt (4x mbo-niveau 1, 9x mbo-niveau 2). Zes (van de 22) uitgestroomde LWT-leerlingen is VSV-er geworden. Van de overige leerlingen is er één uitgestroomd naar het praktijkonderwijs en één naar het VSO (van één leerling is de uitstroombestemming onbekend).

3.2.5 I-klas

In schooljaar 2014-2015 hebben 39 leerlingen in een I-klas gezeten (vmbo en havo); 23 leerlingen zijn in dat jaar uitgestroomd. De overgrote meerderheid van hen stroomt uit vanuit leerjaar 4.[11]

11 Drie leerlingen uit leerjaar 1 (1x vmbo-bl, 2x havo), drie leerlingen uit leerjaar 2 (1x vmbo-bl, 1x vmbo-kl/gl, 1x havo), vier leerlingen uit leerjaar 3 (3x vmbo-kl/gl, 1x havo) en dertien leerlingen uit leerjaar 4 (6x vmbo-bl, 1x vmbo-kl/gl, 3x vmbo-tl, 3x havo).

Gemiddeld hebben de leerlingen 13,1 maanden op OPDC Utrecht gezeten (vorige meting gemiddeld 18,6 maanden). Dat varieert echter van bijna twee maanden tot twee jaar. Van de 23 uitgestroomde leerlingen zaten tien leerlingen eerder ook al in een I-klas, één leerling zat eerder in Make It. Deze leerlingen hebben minimaal een jaar op OPDC Utrecht gezeten; de overige zes leerlingen slechts enkele maanden. De gemiddelde leeftijd bij uitstroom is ongeveer 16 jaar.

Diplomaresultaat en uitstroombestemming
De I-klassen bestaan uit leerjaar 1 tot en met 4. Alleen de leerlingen uit leerjaar 4 doen examen op OPDC Utrecht. In totaal 10 van de 23 uitgestroomde leerlingen hebben examen gedaan (6x vmbo-bl, 1x vmbo kl/gl, 3x vmbo-tl). Hiervan heeft één leerling geen diploma behaald en deze leerling is uitgestroomd richting dagbesteding. Van de leerlingen die hun diploma wél hebben behaald is één leerling uitgestroomd richting werk, de overige leerlingen zijn allemaal uitgestroomd richting een mbo-opleiding op niveau 2, 3 of 4 (afhankelijk van het diploma dat ze op OPDC behaald hebben).
Van de 13 leerlingen die geen examen hebben gedaan en dus ook geen diploma hebben behaald, zijn 12 leerlingen naar het VSO geschakeld. Daarnaast is één leerling naar het reguliere VO doorgestroomd.

Tabel 3.9 – Uitstroombestemming van I-klas leerlingen (%)

Bestemming	Gediplomeerd	Ongediplomeerd	Totaal
MBO	89		35
VO		11	4
VSO		86	52
Dagbesteding		11	4
Werk	11		4
Totaal aantal (N)	9	14	23

Succes vervolg schoolloopbaan
Van de uitgestroomde leerlingen in 2014-2015 zijn drie leerlingen niet gestart op de beoogde uitstroombestemming. In plaats van door te stromen naar het mbo en VSO zijn twee leerlingen in oktober 2015 – enkele maanden na uitstroom – VSV-er geworden. Dit geldt eveneens voor één leerling, die zou uitstromen richting werk.
Geen van de in 2013-2014 en 2014-2015 uitgestroomde leerlingen heeft reeds een startkwalificatie behaald. Zij bevinden zich vrijwel allemaal nog in het onderwijs. Drie leerlingen, die in 2014-2015 zijn uitgestroomd, zijn op 1 oktober 2015 VSV-er geworden.
Vanuit OPDC Utrecht wordt aangegeven dat door de instroom van leerlingen met zware internaliserende problematiek, maar ook door de instroom van leerlingen uit het VSO de groepen ‘ingewikkelder’ worden. Het OPDC zet zich in om deze leerlingen zo goed

mogelijke resultaten te laten behalen. Uit voorgaande paragraaf bleek reeds dat de leerlingen uit de I-klassen die op het OPDC examen hebben gedaan bijna allemaal een diploma hebben behaald en zijn doorgestroomd naar het mbo. De overige uitstromers zijn geschakeld naar een andere passende plek (merendeels VSO).

Het totaal aantal uitgestroomde leerlingen in 2014-2015, dat zich in voorgaand schooljaar op het VSO bevond, bedraagt 13. In totaal vijf leerlingen hebben hun (vmbo-bl/kl-)diploma behaald. Daarnaast zijn vier leerlingen teruggestroomd naar het VSO, is één leerling naar de dagbesteding gegaan, één leerling uitgestroomd naar werk, één leerling naar het reguliere VO geschakeld, en is één leerling verhuisd.
Het aantal uitgestroomde leerlingen in 2014-2015 dat ooit in het verleden op het SO/SBO/VSO onderwijs heeft gevolgd, bedraagt 35 (zie Tabel 3.9). Ongeveer een derde hiervan heeft een diploma op OPDC Utrecht behaald (12 leerlingen). Nog eens een derde van de leerlingen is teruggeschakeld naar het VSO (12 leerlingen).

Tabel 3.9 – Vertrekreden van leerlingen die ooit op SO/SBO/VSO onderwijs hebben gevolgd

Vertrekreden	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Diploma vmbo-bl	-	-	-	-	10
Diploma vmbo-kl/gl/tl	-	-	-	-	2
Diploma AKA	1	-	-	2	-
Doorstroming werk	-	-	-	-	3
Geschakeld VO/mbo	3	6	11	5	5
Dagbesteding	-	-	-	-	1
Praktijkonderwijs	-	5	3	2	1
VSO	3	1	4	6	12
Overig	1	-	-	-	1
Totaal aantal leerlingen	8	12	18	15	35

3.3 Samenvattende conclusies

In dit hoofdstuk is ingegaan op de mate waarin OPDC Utrecht bijdraagt aan een doorgaande schoolloopbaan van leerlingen, één van de hoofddoelen van Passend Onderwijs. Twee onderwerpen stonden in dit kader centraal, namelijk 1) de herkomst van leerlingen voor instroom in OPDC Utrecht en 2) de uitstroom van leerlingen en het succes op langere termijn.

Het merendeel van de nieuwe instromers is afkomstig uit het reguliere basisonderwijs (Start It) of voortgezet onderwijs (andere programma's). De afgelopen jaren blijkt dat OPDC Utrecht steeds meer als brug is gaan opereren tussen speciaal onderwijs en

regulier onderwijs. Dat blijkt uit de gestage toename van het aantal leerlingen dat vanuit het VSO instroomt in OPDC Utrecht. Vanuit het VSO werd de verwachting uitgesproken dat de schakeling naar OPDC Utrecht de komende jaren vroeger zal plaatsvinden, zodanig dat leerling niet pas in de bovenbouw op OPDC Utrecht komen, maar al in de onderbouw. Vooralsnog blijkt hier echter nog geen sprake van en vindt de schakeling vanuit het VSO naar OPDC Utrecht nog vooral in leerjaar 3 en leerjaar 4 plaats.

De toekomst zal moeten uitwijzen in hoeverre plaatsing vanuit het VSO naar het OPDC succesvol is. Van het totaal aantal uitgestroomde leerlingen in 2014-2015, dat zich in voorgaand schooljaar op het VSO bevond, heeft ruim een derde een (vmbo-bl/kl-)diploma behaald, nog eens bijna een derde is teruggeschakeld naar het VSO. De totale uitstroom richting VSO, voor alle uitgestroomde leerlingen van OPDC Utrecht, is in 2014-2015 toegenomen. Waar de uitstroom richting VSO in voorgaande metingen 19-25 leerlingen (12-20 procent) bedroeg, loopt dit aantal in 2014-2015 op tot 39 leerlingen (28 procent). Hoewel vanuit het VSO de verwachting werd uitgesproken dat de uitstroom vanuit OPDC Utrecht naar het VSO de komende jaren kleiner zal worden, is dat in deze meting dus nog niet zichtbaar. Wel blijkt dat het aandeel leerlingen dat vanuit Start It uitstroomt richting VSO niet is toegenomen ten opzichte van 2013-2014.
De instroom vanuit het mbo naar Do It is al sinds de oprichting van OPDC Utrecht vrijwel afwezig. Daarin is in 2014-2015 geen verandering gekomen. OPDC Utrecht bereikt nauwelijks overbelaste mbo-studenten. Het OPDC is met de mbo-instellingen in gesprek over mogelijkheden om hier verandering in aan te brengen. Inmiddels is er een ‘Entreeloket’ waar studenten zich kunnen melden om van daaruit doorgestuurd te worden naar bijvoorbeeld een mbo-instelling of OPDC Utrecht. Een andere (aanvullende) mogelijkheid is dat OPDC Utrecht haar expertise gaat inzetten op de mbo-instellingen.

Sinds 2013-2014 is OPDC Utrecht gestart met Integratieklassen (I-klassen) voor leerlingen met zware internaliserende problematiek. Het OPDC spant zich in om deze leerlingen zo goed mogelijke resultaten te laten behalen. Deze meting wijst uit dat de leerlingen uit de I-klassen die in 2014-2015 op het OPDC examen hebben gedaan bijna allemaal een diploma hebben behaald en zijn doorgestroomd naar het mbo. De overige uitstromers zijn geschakeld naar een andere passende plek (merendeels VSO).

Het percentage leerlingen dat VSV-er wordt loopt bij alle programma’s op, met name zodra leerlingen de leeftijd van 18 jaar bereiken. Opvallend is dat bij cohort 2009-2010 Link It het percentage VSV-ers inmiddels aan het dalen is. Tussen drie en vijf jaar na uitstroom is het percentage VSV-ers gedaald van circa 47 naar circa 27 procent.

Bijlage 1 – Methodiek van de probleemprofielen

Er is er sprake van hiërarchisch geordende profielen, zodat voor elk persoon maar één profiel van toepassing is. De typologie bestaat uit vijf hoofdcategorieën (profielen), namelijk gedragsproblematiek, persoonlijke problematiek, problemen in de studiehouding, problemen met het niveau en loopbaanproblematiek. De zesde categorie bestaat uit overige problematiek. In elk van de hoofdcategorieën vallen diverse soorten problemen. In het profiel Gedragsproblematiek zijn alle vormen van problemen in het gedrag en sociaal-emotionele problemen opgenomen. De meeste geïndiceerde stoornissen, zoals stoornissen in het autismespectrum en veelvoorkomende stoornissen als ADHD en ADD, vallen binnen dit profiel. Het profiel Persoonlijke problematiek omvat problemen in de thuis- of gezinssituatie, gezondheidsproblemen, inclusief fysieke beperkingen, verslavingsproblemen en financiële problemen.
De genoemde twee profielen hebben betrekking op de persoon zelf en op zijn of haar privésituatie. De andere drie profielen gaan over de studie. Problemen met de studiehouding/vaardigheden omvat problemen rondom motivatie, leerhouding en verzuim. Het profiel Problemen met het studieniveau verwijst expliciet naar problemen door leerachterstanden, een te hoog studieniveau en problemen met de Nederlandse taal. Het laatste profiel van de Loopbaanproblematiek heeft betrekking op studiekeuzeproblemen en studiewisselingen, inclusief afstroom.
De namen van de profielen zijn zo gekozen dat ze de hoofdmoot van de problemen binnen het profiel omvatten. Dat pakt niet altijd gelukkig uit, omdat bijvoorbeeld onder de noemer gedragsproblematiek ook een flink deel geestelijke gezondheidsproblematiek opgenomen is. De aanduiding gedragsproblematiek is dan ook geen classificatie van problemen, maar louter een verzamelbegrip.

Onderstaand schema geeft weer welke problemen horen bij welk profiel:

Gedragsproblematiek	• agressief, boos • stil, gesloten • druk, niet luisteren • andere specifieke problemen • problemen met gedrag algemeen • onverantwoordelijk (niet aanspreekbaar op gedrag) • gedrag afhankelijk van medicatie • wisselend gedrag / labiel • beïnvloedbaar • kan niet goed tegen kritiek • autoriteitsproblemen • brutaal • komt afspraken niet na • pesten • wordt gepest • faalangst • angstig/bang gedrag • weinig zelfvertrouwen (laag zelfbeeld) • problemen met sociale vaardigheden • depressief gedrag/zelfmoordneigingen
Persoonlijke problematiek	- problemen in thuissituatie/gezinssituatie • gescheiden ouders • ziekte / handicap ouder(s)/broer(s)/zus(sen) (ook psychisch) • gestorven ouder(s)/gezinsleden • agressieve ouder(s)/broer(s)/zus(sen)/familieleden • financiële problemen / schuldsanering thuis • ouder(s)/broer(s)/zus(sen) in detentie/criminaliteit van familie-leden • gezinsvoogd/OTS/uithuisplaatsing • pedagogische onmacht bij ouder(s) • heel groot gezin • verslavingsproblemen ouder(s)/broer(s)/zus(sen) (bv. alcohol, drugs) • gezin/opvoeding biedt geen structuur • in crisisopvang (gezeten) • veel ruzie in thuissituatie • geen steun van thuis/ niet betrokken • andere specifieke problemen • problemen in thuissituatie algemeen - problemen in lichamelijke situatie (medisch/gezondheid) • chronische ziekte (bijv. astma, diabetes, etc.) • visuele beperking (bijv. (gedeeltelijk) blind) • auditieve beperking (bijv. (gedeeltelijk) doof) • motorische beperking (bijv. verlamming, spasmes, in rolstoel) / motorische problemen • energetische beperking (bijv. vermoeidheidsklachten, slaap-problemen, verstoord dag-nachtritme)

	• beperking in spreken of taalgebruik (bijv. stotteren, afasie) • gebruikt medicijnen • overgewicht • migraine / hoofdpijnen • andere specifieke klachten • problemen / klachten met gezondheid algemeen - problemen met verslaving • alcoholverslaving • drugsverslaving • computer/ game verslaving (bv. internet, chatten, (online) games) • gokverslaving • andere specifieke verslaving • verslaving algemeen - problemen met financiën • schulden • onvoldoende inkomen • andere specifieke financiële problemen problemen met financiën algemeen
Problemen in de studiehouding / studievaardigheden	• motivatieproblemen • concentratieproblemen • nooit op tijd werk af (tempo) • verzuimt / spijbelt veel • weinig doorzettingsvermogen • onzelfstandig • werkt te snel (daardoor onnauwkeurig) • huiswerk niet in orde • heeft geen structuur • problemen/moeite met plannen • andere specifieke problemen • problemen met studiehouding algemeen
Niveauproblematiek	• leerachterstand technisch lezen (leerachterstand is ≥ 0.25) • leerachterstand begrijpend lezen (leerachterstand is ≥ 0.25) • leerachterstand spelling (leerachterstand is ≥ 0.25) • leerachterstand (inzichtelijk) rekenen (leerachterstand ≥ 0.25) • problemen met Nederlandse taal • andere specifieke problemen
Loopbaanproblematiek	• problemen met studie/beroepskeuze • andere specifieke loopbaanproblemen • loopbaanproblemen algemeen

Figuur 1 – Overzicht hiërarchische ordening problematiek

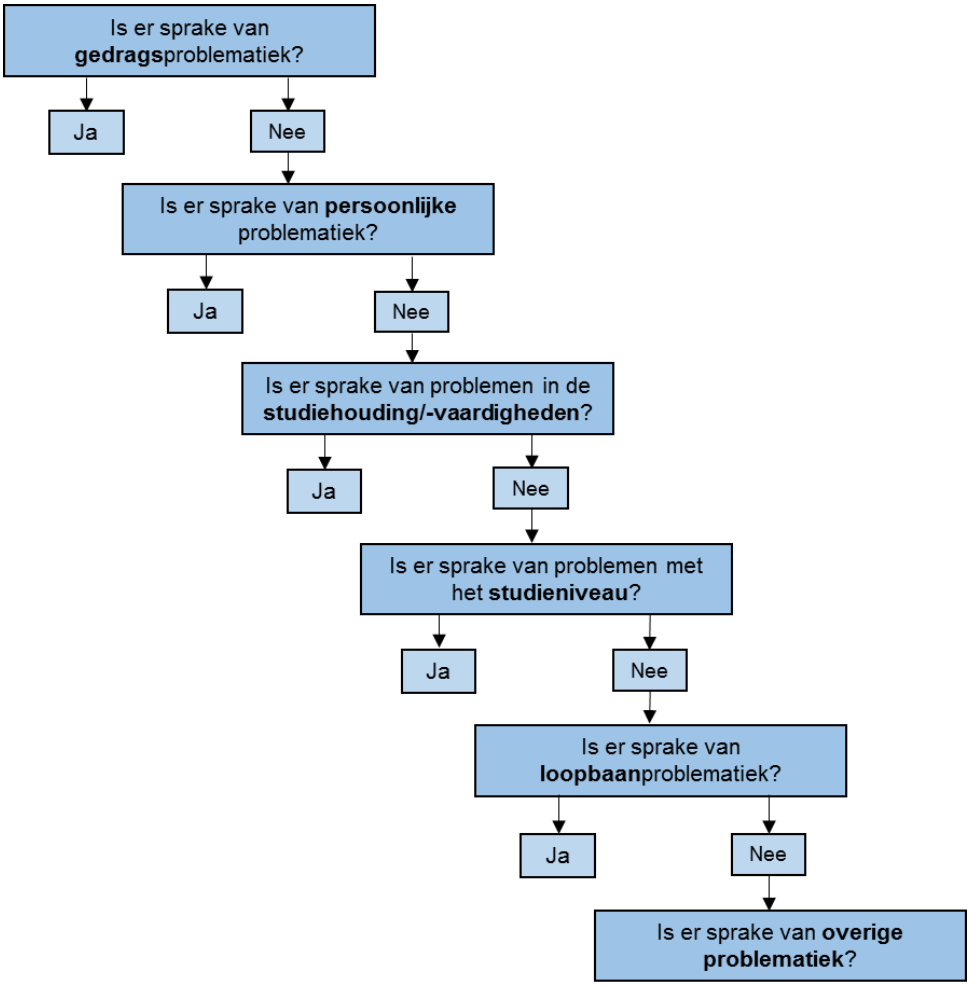

Bijlage 2 – Realisatie van doelen per probleemgebied

	Doel behaald	Doel niet behaald	Doel deels behaald (sommige wel, sommige niet)	Doel deels behaald (wel verbeterd)	Onduidelijk	Totaal N (= 100%)
	%	%	%	%	%	Aantal
Cognitieve en didactische ontwikkeling / loopbaan						
• vaststellen van achterstanden of niveau	52	10	24	14	-	29
• verbeteren / inhalen van achterstanden	48	19	33	-	-	21
• verbeteren van de cijfers voor (bepaalde) vakken / leergebieden	32	23	41	5	-	22
• behalen diploma	33	33	27	7	-	30
• zicht op (uitstroom)mogelijkheden van de leerling	70	10	20	-	-	10
• oriëntatie door leerling op mogelijke vervolgstappen/uitstroom	47	20	27	7	-	15
• ontwikkelen van zelfinzicht in eigen kunnen bij/door leerling	-	-	-	100	-	1
• instromen in regulier onderwijs	30	30	40	-	-	10
• omgaan/hulp met beperkingen	60	40	-	-	-	5
• (portfolio) opdrachten maken	-	100	-	-	-	1
• functioneren op hoogst haalbaar/ eigen niveau	49	18	18	15	-	39
• anders	50	-	33	17	-	6
Werkhouding						
• aanleren van een vaardigheid mbt school	26	33	14	26	-	84
• aanleren van een (beroeps)vaardigheid (mbt stage)	-	-	-	-	-	-
• verbeteren van de houding	34	30	18	19	-	74
• stage lopen ivm eisen AKA	43	14	43	-	-	7
• anders	50	-	50	-	-	2
Gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling						
• afleren of verminderen van negatief gedrag	30	30	10	30	-	20
• leren luisteren, opvolgen van autoriteit of regels, leren nakomen van afspraken	39	25	8	28	-	36
• veranderen of verbeteren van de omgang met anderen	43	23	6	28	-	47
• verbeteren van sociale vaardigheden	25	31	19	25	-	16

	Doel behaald	Doel niet behaald	Doel deels behaald (sommige wel, sommige niet)	Doel deels behaald (wel verbeterd)	Onduidelijk	Totaal N (= 100%)
	%	%	%	%	%	Aantal
• verbeteren van zelfvertrouwen of prestatie-motivatie, verminderen van faalangst	18	36	27	18	-	11
• verminderen van negatieve gevoelens of depressiviteit, leerling zich prettig laten voelen	38	-	38	25	-	8
• leerling inzicht bieden in eigen gedrag	33	17	11	39	-	18
• leren openstellen voor anderen/ omgaan feedback leeftijdsgenoten	17	-	17	67	-	6
• verbeteren zelfstandigheid en/of zelfredzaamheid	80	-	-	20	-	5
• verbeteren/zicht krijgen op (realistisch) zelfbeeld	50	25	-	25	-	4
• omgaan met conflicten	30	30	20	20	-	10
• weerbaarder worden	25	13	25	38	-	8
• anders	21	42	11	26	-	19
Veiligheid en verzuim						
• terugdringen verzuim / op tijd komen	26	46	5	23	-	39
• inschakelen derde om verzuim terug te dringen	-	50	-	50	-	2
• onveilige situaties rondom oude school uit de weg gaan	-	-	-	-	-	-
• veilige sfeer in en buiten school	-	33	33	33	-	3
• anders	44	33	11	11	-	9
Thuissituatie en vrije tijd						
• opzetten of intensiveren van contacten met ouders/verzorgers	62	14	10	14	-	21
• vergroten van betrokkenheid van de ouders/verzorgers	57	21	14	7	-	14
• inschakelen of intensiveren van contacten met externe partijen	60	13	13	13	-	15
• onderzoek naar benodigde hulpverlening of ondersteuning voor leerling	60	-	40	-	-	5
• onderzoek naar geschikte woonsituatie voor leerling	-	-	-	-	-	-
• anders	86	14	-	-	-	7

	Doel behaald	Doel niet behaald	Doel deels behaald (sommige wel, sommige niet)	Doel deels behaald (wel verbeterd)	Onduidelijk	Totaal N (= 100%)
	%	%	%	%	%	Aantal
Gezondheid						
• onderzoek naar lichamelijke of geestelijke klachten/problemen	50	50	-	-	-	2
• inschakelen van medische of geestelijke hulp	-	-	-	100	-	1
• overtuigen van noodzakelijkheid van medische of geestelijke hulp bij problemen van de leerling	-	-	-	-	-	-
• aanleren of verbeteren van therapietrouw en/of inname van medicijnen	90	-	-	-	10	10
• zoeken naar haalbare combinatie van school en gezondheidsklachten / minder ziek zijn	33	44	-	22	-	9
• anders	50	33	17	-	-	6

Bijlage 3 – Realisatie van doelen per leerling

Leerling	Gemiddelde score (0-2)	Aantal probleemgebieden waarop doelen zijn gesteld	% probleemgebieden waarop doelen *volledig* zijn behaald	% probleemgebieden waarop doelen *deels* zijn behaald	% probleemgebieden waarop doelen *niet* zijn behaald	Programma OPDC Utrecht	Uitstroombestemming
1	0,00	4	0	0	100	Do It	Werk
2	0,00	3	0	0	100	Do It	Leerplicht
3	0,00	2	0	0	100	Make It	VSO
4	0,00	6	0	0	100	Start It	VSO
5	0,00	5	0	0	100	I-klas	VSO
6	0,00	5	0	0	100	I-klas	VSO
7	0,00	2	0	0	100	Make It	VSO
8	0,00	5	0	0	100	Make It	VSO
9	0,00	3	0	0	100	Make It	VSO
10	0,00	3	0	0	100	Make It	VSO
11	0,00	3	0	0	100	I-klas	Onbekend
12	0,00	4	0	0	100	Make It	Verhuizing
13	0,17	6	0	17	83	Start It	VSO
14	0,20	5	0	20	80	Link It	Mbo
15	0,25	4	0	25	75	Do It	Werk
16	0,25	4	0	25	75	Make It	Verhuizing
17	0,33	3	0	33	67	Make It	VSO
18	0,40	5	20	0	80	Link It	VSO
19	0,40	5	20	0	80	Make It	VSO
20	0,40	5	0	40	60	I-klas	VSO
21	0,50	4	0	50	50	Do It	Mbo
22	0,50	4	25	0	75	Do It	Leerplicht
23	0,50	4	25	0	75	Make It	VSO
24	0,50	6	0	50	50	Do It	VSO
25	0,60	5	20	20	60	Do It	Leerplicht
26	0,60	5	20	20	60	I-klas	VO
27	0,60	5	0	60	40	Do It	VSO

Leerling	Gemid-delde score (0-2)	Aantal pro-bleem-gebieden waarop doelen zijn ge-steld	% pro-bleem-gebieden waarop doelen *volledig* zijn be-haald	% pro-bleem-gebieden waarop doelen *deels* zijn behaald	% pro-bleem-gebieden waarop doelen *niet* zijn behaald	Pro-gramma OPDC Utrecht	Uitstroom-bestemming
28	0,67	6	17	33	50	Link It	Mbo
29	0,67	3	33	0	67	Link It	Mbo
30	0,67	6	0	67	33	I-klas	VSO
31	0,67	6	33	0	67	I-klas	VSO
32	0,67	3	0	67	33	Make It	Praktijkonderwijs
33	0,75	4	0	75	25	Do It	VSO
34	0,75	4	0	75	25	Start It	VSO
35	0,80	5	20	40	40	Do It	Mbo
36	0,80	5	20	40	40	Do It	Leerplicht
37	1,00	3	33	33	33	Do It	Werk
38	1,00	3	0	100	0	Link It	Mbo
39	1,00	3	0	100	0	I-klas	Mbo
40	1,00	5	0	100	0	Do It	Mbo
41	1,00	3	33	33	33	Do It	Mbo
42	1,00	4	25	50	25	Do It	Mbo
43	1,00	3	33	33	33	Link It	Mbo
44	1,00	3	33	33	33	Make It	VO
45	1,00	3	0	100	0	Make It	VO
46	1,00	3	33	33	33	Make It	VO
47	1,00	3	0	100	0	Make It	VO
48	1,00	6	17	67	17	I-klas	VSO
49	1,00	4	0	100	0	I-klas	VSO
50	1,00	4	50	0	50	Make It	VSO
51	1,00	3	33	33	33	Start It	VSO
52	1,00	4	50	0	50	Start It	VSO
53	1,00	5	40	20	40	I-klas	VSO
54	1,00	3	33	33	33	I-klas	VSO
55	1,00	4	25	50	25	Start It	Praktijkonderwijs
56	1,17	6	50	17	33	Link It	Mbo
57	1,20	5	20	80	0	Do It	Mbo

Leerling	Gemid-delde score (0-2)	Aantal pro-bleem-gebieden waarop doelen zijn ge-steld	% pro-bleem-gebieden waarop doelen *volledig* zijn be-haald	% pro-bleem-gebieden waarop doelen *deels* zijn behaald	% pro-bleem-gebieden waarop doelen *niet* zijn behaald	Pro-gramma OPDC Utrecht	Uitstroom-bestemming
58	1,20	5	40	40	20	Do It	Mbo
59	1,20	5	40	40	20	Start It	VO
60	1,25	4	25	75	0	Start It	VO
61	1,33	3	33	67	0	I-klas	Werk
62	1,33	3	33	67	0	Make It	VO
63	1,33	6	50	33	17	Start It	VSO
64	1,40	5	40	60	0	Link It	Mbo
65	1,40	5	40	60	0	Link It	Mbo
66	1,40	5	60	20	20	Link It	Mbo
67	1,40	5	40	60	0	Start It	VSO
68	1,40	5	40	60	0	I-klas	VSO
69	1,40	5	40	60	0	Make It	Praktijkonderwijs
70	1,50	4	75	0	25	Link It	Mbo
71	1,50	4	50	50	0	Link It	Mbo
72	1,50	4	75	0	25	Do It	Mbo
73	1,50	4	50	50	0	Link It	Mbo
74	1,50	2	50	50	0	Do It	Mbo
75	1,50	4	50	50	0	Link It	Mbo
76	1,50	4	50	50	0	Do It	Mbo
77	1,50	4	50	50	0	Link It	Mbo
78	1,50	4	50	50	0	Make It	VO
79	1,50	4	50	50	0	Make It	VO
80	1,50	4	50	50	0	Start It	VO
81	1,50	4	50	50	0	Start It	VO
82	1,60	5	60	40	0	Link It	Mbo
83	1,60	5	60	40	0	Do It	Mbo
84	1,60	5	60	40	0	Start It	VO
85	1,67	3	67	33	0	Do It	Werk
86	1,67	3	67	33	0	Link It	Mbo
87	1,67	3	67	33	0	Link It	Mbo

Leerling	Gemiddelde score (0-2)	Aantal probleemgebieden waarop doelen zijn gesteld	% probleemgebieden waarop doelen *volledig* zijn behaald	% probleemgebieden waarop doelen *deels* zijn behaald	% probleemgebieden waarop doelen *niet* zijn behaald	Programma OPDC Utrecht	Uitstroombestemming
88	1,67	3	67	33	0	I-klas	Mbo
89	1,67	3	67	33	0	Start It	VO
90	1,67	3	67	33	0	Make It	VO
91	1,67	3	67	33	0	Make It	VO
92	1,67	3	67	33	0	Make It	VO
93	1,75	4	75	25	0	Link It	Mbo
94	1,75	4	75	25	0	Link It	Mbo
95	1,75	4	75	25	0	Link It	Mbo
96	1,75	4	75	25	0	Link It	Mbo
97	1,75	4	75	25	0	Start It	VO
98	2,00	4	100	0	0	Do It	Onbekend
99	2,00	4	100	0	0	Do It	Mbo
100	2,00	4	100	0	0	Link It	Mbo
101	2,00	4	100	0	0	Do It	Mbo
102	2,00	4	100	0	0	Link It	Mbo
103	2,00	5	100	0	0	Do It	Mbo
104	2,00	4	100	0	0	Make It	VO
105	2,00	3	100	0	0	Start It	VO
106	2,00	3	100	0	0	Start It	VO
107	2,00	3	100	0	0	Make It	VO
108	2,00	3	100	0	0	Start It	VO
109	2,00	3	100	0	0	Start It	VO
110	2,00	5	100	0	0	Start It	VO
111	2,00	3	100	0	0	Make It	VO
112	2,00	5	100	0	0	Start It	VO
113	2,00	1	100	0	0	I-klas	VSO

Bijlage 4 – Gemiddelde verblijfsduur op OPDC Utrecht

Onderstaand schema toont de gemiddelde verblijfsduur in maanden:

	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Start It	11,0	13,4	9,5	9,2	11,0	7,8
Make It	-	-	10,7	12,6	12,9	10,0
Link It	9,7	15,9	16,7	17,0	19,9	23,8
Do It	9,9	20,3	16,1	15,9	20,2	13,8
I-klas	-	-	-	-	18,6	13,1
Totaal	9,6	14,9	12,0	13,1	16,4	13,0

Bijlage 5 – Behaalde vo- en mbo-diploma's tot en met oktober 2015

Uitstroomjaar	Diploma	Start It		Link It		Do It		Make It		I-klas	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
2009-2010	VO	13	30	3	20	-	-				
	Mbo-1	11	26	-	-	29	53				
	Mbo-2/3/4	8	19	6	40	9	16				
	Geen diploma	11	26	6	40	17	31				
2010-2011	VO	21	38	16	52	1	2				
	Mbo-1	12	22	4	13	21	45				
	Mbo-2/3/4	8	15	7	23	10	21				
	Geen diploma	14	26	4	13	15	32				
2011-2012	VO	16	41	12	63	-	-	9	31		
	Mbo-1	6	15	1	5	18	38	8	28		
	Mbo-2/3/4	-	-	3	16	12	26	1	3		
	Geen diploma	17	44	3	16	17	36	11	38		
2012-2013	VO	-	-	10	67	-	-	9	23		
	Mbo-1	2	5	2	13	18	50	8	21		
	Mbo-2/3/4	-	-	2	13	7	19	2	5		
	Geen diploma	36	95	1	7	11	31	20	51		
2013-2014	VO	-	-	24	92	-	-	2	7	-	-
	Mbo-1	-	-	-	-	30	75	6	19	-	-
	Mbo-2/3/4	-	-	-	-	2	5	-	-	-	-
	Geen diploma	27	100	2	8	8	20	23	74	5	100
2014-2015	VO	-	-	14	78	15	43	-	-	8	36
	Mbo-1	-	-	1	6	6	17	-	-	-	-
	Mbo-2/3/4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Geen diploma	24	100	3	17	13	38	38	100	14	64

OPDC Utrecht is bedoeld voor leerlingen die door een stapeling van problemen, tijdelijk of voor een langere periode niet in het reguliere onderwijs terecht kunnen en voor wie vaak nog niet duidelijk is of het speciaal onderwijs de best passende plek is. Het gaat om jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, die moeite hebben met leren, sociaal-emotionele problemen hebben en/of problemen ondervinden in de thuissituatie. Deze jongeren hebben intensieve begeleiding nodig, die in het reguliere onderwijs niet gegarandeerd kan worden. Gedurende maximaal 24 maanden kunnen leerlingen onderwijs met ondersteuning – in de vorm van arrangementen op maat – op OPDC Utrecht (tussenvoorziening) volgen.

Leerlingen van OPDC Utrecht worden sinds de oprichting van OPDC Utrecht in 2009 gevolgd in de Regiomonitor VSV Utrecht. De zesde meting is eind 2015 / begin 2016 uitgevoerd. Net als in de voorgaande meting is nadrukkelijk aandacht besteed aan de mate waarin OPDC Utrecht er in slaagt bij te dragen aan de hoofddoelen van Passend Onderwijs: het bieden van een passende plek, ondersteuning op maat en een doorgaande schoolloopbaan voor iedere leerling in het SWV. Bij het OPDC als passende plek is bekeken in hoeverre leerlingen gezien hun problematiek een passende plek wordt geboden. Ook is beschreven in welke mate OPDC Utrecht er in slaagt passende ondersteuning te bieden en problemen van de leerlingen aan te pakken – intern rendement genoemd. In de vraag naar een doorgaande schoolloopbaan voor iedere leerling is ingegaan op de brugfunctie van OPDC Utrecht tussen het reguliere vo (en mbo) en het VSO. Gekeken is naar de herkomst van de op OPDC Utrecht ingestroomde leerlingen. Daarnaast is stilgestaan bij de uitstroom van OPDC Utrecht, waarbij het extern rendement in termen van behaalde diploma's en startkwalificaties is beschreven.

De Regiomonitor VSV Utrecht heeft tot doel om beleid en maatregelen ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten te monitoren en te evalueren. In de monitor worden jongeren in de provincie Utrecht gevolgd in hun schoolloopbaan.
De Regiomonitor VSV Utrecht is ontwikkeld met financiële steun van de gemeente Utrecht en wordt uitgevoerd door KBA Nijmegen.